

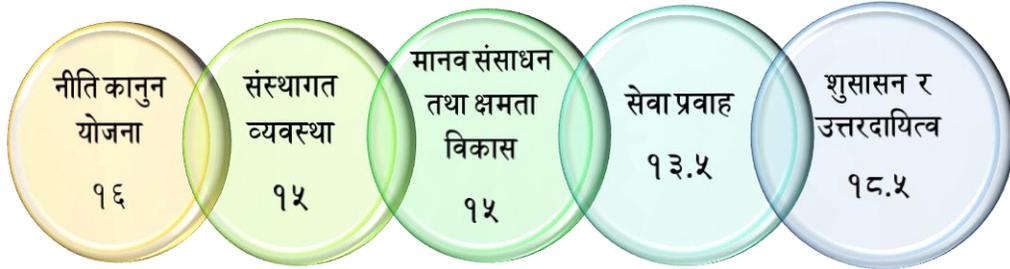
कमल गाउँपालिकाको

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण प्रतिवेदन

२०८२

लैससास परीक्षण अंक

७८

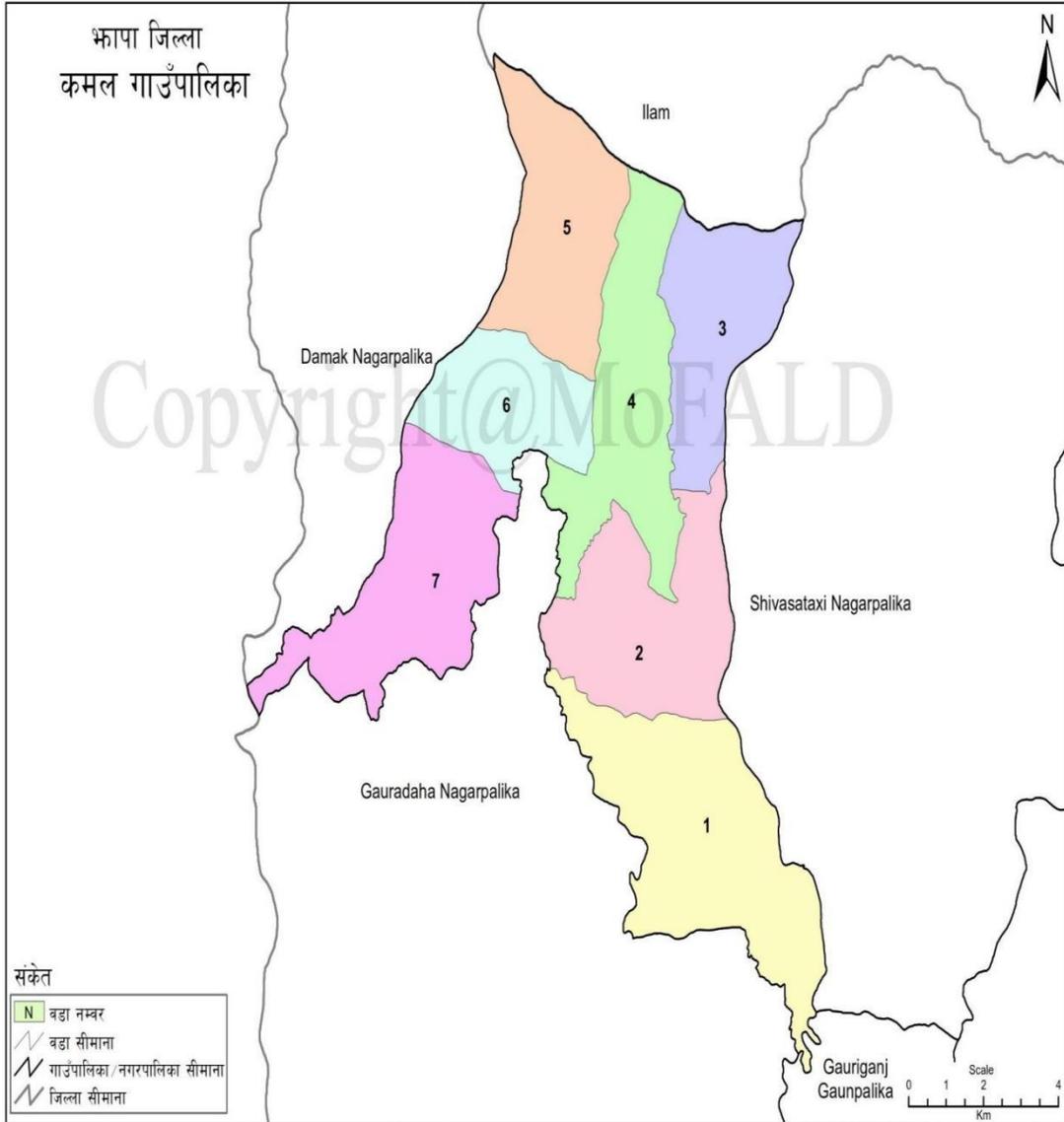
कमल गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
तोपगाछी, झापा

कमल गाउँपालिकाको आ.व. २०८१।८२ को
लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण प्रतिवेदन

श्री डम्बर रोगु
लैससास परीक्षण विज्ञ
साझेदारी विकास नेपाल
ललितपुर

परीक्षण मिति: २०८२ माघ २७

कमल गाउँपालिकाको नक्सा

स्रोत: स्वतन्त्र नक्सा (स्केल १:२५०००/१:५००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
 तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, सरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
 LLRC, 2016

आफ्नो बनाइ

नेपालको संविधानले दिशा निर्देश गरे बमोजिम समानुपातिक, समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्न राज्यका सबै अंग, तह र क्षेत्रगत विषयहरूमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको विषयलाई आन्तरिकीकरण, मूलप्रवाहीकरण र संस्थागत गर्न स्थानीय तहका लागि लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ बमोजिम झापा जिल्लाको कमल गाउँपालिकामा आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गरिएको हो।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक परीक्षण कार्यक्रम तयारी, कार्यान्वयन र प्रतिवेदन लेखन गरी तीन चरणमा सम्पन्न भएको छ। कमल गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गर्ने सेवा प्रदायक संस्था साझेदारी विकास नेपाल ललितपुर र कमल गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयप्रति आभार व्यक्त गर्दछु। त्यस्तै गरी परीक्षणका लागि वातावरण तयार गर्न सहयोग गर्नुहुने गाउँपालिकाका अध्यक्ष हुकुमसिंह राई, उपाध्यक्ष प्रमिला न्यौपान, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत केशव कुमार ढकाल, लैससास सम्पर्क व्यक्ति रीता कार्की तथा कार्यशालामा उपस्थित भई कार्य सम्पादनमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी प्रति विशेष आभार व्यक्त गर्दछु। त्यस्तै गरी लैससास परीक्षण प्रतिवेदन उपर राय सल्लाह तथा सुझाव प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरूप्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

डम्बर रोगु

लैससास परीक्षण विज्ञ

कमल गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण प्रतिवेदन, २०८२

क्र स	विषयसूची	पेज नम्बर
खण्ड - एक परिचय		
१.१	पृष्ठभूमि	१
१.२	कमल गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय	२
१.३	अध्ययनको महत्व	३
१.४	लैससास परीक्षणको उद्देश्यहरू	४
१.५	लैससास परीक्षणले समेटेने क्षेत्रहरू	४
१.६	लैससास परीक्षणको विधि र तरिका	६
१.७	लैससास परीक्षणका सहभागीहरू	७
खण्ड दुई तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण		
२	तथ्यांकको प्रस्तुतीकरण र व्याख्या	८
खण्ड तिन तथ्यांक विश्लेषण		
३.१	तथ्यांक विश्लेषणका औजारहरू	११
३.२	तथ्यांकको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण	११
खण्ड चार मुख्य उपलब्धिहरू		
४.१	परीक्षण पश्चात लैससासको अवस्था	१५
४.१.१	५ विषयक्षेत्रको माकुरे जालो प्रस्तुती	१५
४.१.२	५ विषयक्षेत्रको स्तम्भ चित्र प्रस्तुती	१६
४.१.३	२२ उपविषयक्षेत्रको माकुरीजालो प्रस्तुती	१७
४.१.४	२२ उपविषयक्षेत्रको स्तम्भचित्र प्रस्तुती	१८
४.२	लैससास अवस्था विश्लेषण	१९
४.३	लैससास विकास कार्ययोजना	२५
५	निष्कर्ष	३३
६	सुझाव	३३
७	अनुसूचीहरू	
	अनुसूची १ लैससास परीक्षण सहभागी एवम् उपस्थिति विवरण	
	अनुसूची २ सूचक प्राप्तांक तथा प्रमाणिकरणका आधार	
	अनुसूची ३ कार्यक्रमका झलकहरू	
	अनुसूची ४ समीक्षा गरिएका दस्तावेजहरूको नामावली	

कमल गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण प्रतिवेदन, २०८२

खण्ड एक परिचय

१. १ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले दिशा निर्देश गरेबमोजिम समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्न राज्यका सबै अंग, तह र क्षेत्रगत विषयहरूमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को विषयलाई आन्तरिकीकरण, मूलप्रवाहीकरण र संस्थागत गरेको छ। नेपालको संविधानको धारा १८ मा उल्लिखित समानताको हकमा सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने तथा कसैलाई पनि कानूनको समान संरक्षणबाट बन्चित नगरिने व्यवस्था छ।

संविधानमा राज्यले सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछडिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थारू, मुस्लिम समुदाय, पिछडावर्ग, सीमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिकरूपले विपन्न खस आर्य लगायत जेष्ठ नागरिकको संरक्षण, सशक्तीकरण वा विकासका लागि कानून बमोजिम विशेष व्यवस्था गर्नसकिने विषय उल्लेख गरी समावेशी अवधारणालाई आत्मसात् गरिएको छ। सामाजिक न्यायको हकले राज्यका हरेक तहमा समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तका आधारमा जनताको सहभागिताको अधिकार स्थापना गरेको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैससास सम्बन्धी व्यवस्था उल्लेख गरेको, वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिकरूपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको; विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सद्भाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचववखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था गरेको; स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा पिछडिएको एवं लक्षित वर्गको सहभागिताको व्यवस्था; योजना छनौटमा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यक्रममा जोड दिदै लैससास प्रवर्धन गर्ने लगायतको व्यवस्था उल्लेख गरेको छ।

यसै सन्दर्भमा स्थानीय तहद्वारा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीमैत्री बनाउन, संवैधानिक एवम् कानूनी उत्तरदायित्व तथा जिम्मेवारी पुरा गर्न, राज्यले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा गरेका प्रतिबद्धता अनुरूप कार्य गर्न, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्दै समावेशी विकासलाई प्रवर्धन गर्ने कार्यलाई थप मार्ग दर्शन गर्न "लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८" अनुसार माथि उल्लेखित लक्ष्य तथा उद्देश्य परिपुर्तिका लागि कमल गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूको सहभागितामा अर्थिक वर्ष २०८१/८२ को लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण सम्पन्न भयो ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक परीक्षण कार्यक्रम तयारी, कार्यान्वयन र प्रतिवेदन लेखन गरी तिन चरणमा सम्पन्न भएको छ। परीक्षणकै चरणमा मिति २०८२।१०।२७ गते तोकिए बमोजिमका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको प्रत्यक्ष संलग्नतामा लैससास परीक्षण कार्यशाला सम्पन्न भयो।

कार्यशालाबाट आएको परीणाम (१०० वटा सूचकहरूमा प्रत्येक सूचकले प्राप्त गरेको अंक, अवस्था विश्लेषण तथा कार्ययोजना) अनुसार तयार भएको अन्तिम प्रतिवेदन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको पहलमा कार्यापालिकाको बैठकमा छलफल गरी सम्भव भएका विषय चालु आर्थिक वर्षमा नै र बजेट नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गर्नुपर्ने विषयहरू वा आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा समावेश गरि शाखागतरूपमा लैससास परीक्षणको विषय लैससास हेर्ने सम्बन्धित शाखाको कार्य जिम्मेवारीमा समावेश गरी सम्बोधन गरिने छ ।

१.२ कमल गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

कमल गाउँपालिका कोशी प्रदेश अन्तर्गत झापा जिल्लामा पर्दछ । सडकीय संरचना पछि साविक तोपगाछी र लखनपुर गाउँ विकास समितिलाई मिलाएर २०७३ सालमा कमल गाउँपालिकाको निर्माण गरिएको हो । सातवटा वडामा विभाजन गरिएको कमल गाउँपालिका १०४.५९ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल रहेको छ। गाउँपालिकाको पूर्वमा शिवसताक्षी नगरपालिका, पश्चिममा दमक नगरपालिका र गौरादह नगरपालिका, उत्तरमा इलाम जिल्ला र दक्षिणमा गौरादह नगरपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ । कमल गाउँपालिकालाई पूर्व पश्चिम राजमार्ग छोएको छ। गाउँपालिकाका सबै वडामा पक्की तथा कच्ची सडकको पहुँच रहेको छ । साविक तोपगाछी गाउँ विकास समितिलाई चारवटा वडामा र लखनपुर गाउँविकास समितिलाई तीनवटा वडामा समायोजन गरिएको छ। गाउँपालिकामा समथर भूभाग रहेको छ ।

कमलको अधिकांश भूभाग कृषि क्षेत्रले ओगटेको छ। गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न प्रशस्त संभावनाहरू रहेका छन् । कमल गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या घरधुरी सर्भेक्षण

२०७८ अनुसार महिला २८,९३८ र पुरुष २९,३४१ गरी जम्मा ५८,२७९ जनसङ्ख्या रहेको छ । गाउँपालिकाभित्र ८,२६३ बालिका र ८,६२० बालक गरी जम्मा १६,८८३ जना बालबालिका रहेका छन् । गाउँपालिकाको तथ्याङ्कको आधारमा कमल गाउँपालिकाको जनसङ्ख्यामा २९ प्रतिशत बालबालिकाको हिस्सा रहेको छ । कमल गाउँपालिकाको अधिकाडस क्षेत्रमा उष्ण हावापानी रहेको छ । वर्षायाममा मनसुनी हावापानीबाट प्रभावित हुन्छ । ग्रीष्मकालमा गाउँपालिकाको तापक्रम ४० डिग्री सेल्सियससम्म मापन गरिएको छ । शीतकालमा १० डिग्री सेल्सियससम्म रहेको अवस्था छ । भौगोलिक सिमानाभित्र उष्ण, अर्धोष्ण र समशितोष्ण गरी तीन प्रकारको हावापानी पाइन्छ । नामाकरणका हिसाबले कमलको उत्तर क्षेत्रमा रहेको कमल खोला रहेकाले सोही खोलालाई आधार मानेर कमल रहन गएको हो भन्ने कथन रही आएको छ । कमल गाउँपालिकाभित्र रहेका व्यक्तिहरूको आर्थिक अवस्था सामान्य रहेको छ । अधिकाडश मानिसहरूले धान, मकै, कोदो, दलहन र नगदेवालीहरूमा अदुवा, तरकारीखेती, माछा पालन, पशुपालनमा गाई बाख्रा र बडगुर पालन व्यवसाय गरिरहेका छन् । गाउँपालिकाभित्र कृषी र पशुपालन व्यवसायले व्यवसायिकता पाउँदै गएको अवस्था छ । वडाभित्र स -साना उद्यम व्यवसाय पनि सञ्चालनमा आउन थालेका छन् । कमल गाउँपालिकाको आयोजनामा लैससास परीक्षण गर्ने सिलसिलामा यस पालिकामा लैससास परीक्षण गरि प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

स्रोत: बालबालिकाको वस्तुगत विवरण २०७८

१.३ अध्ययन (लैससास परीक्षण)को महत्व

१. गाउँपालिकाको लक्ष्य, ध्येय, उद्देश्य र कार्यक्रमहरू लैससासका आधारमा संवेदनशील छ, छैन परीक्षण गर्नु,
२. परीक्षण पछि सहभागितामूलक तरिकाले महिला, अदिवासी जनजाति, अपांग र पिछडा वर्गको, सशक्तिकरण गरी लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण हासिल गर्न सहयोग पुर्याउनु
३. पालिकाको नीति, योजना र कार्यपत्र लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दृष्टीले सन्तुलित भए नभएको पहिचान गर्नु,
४. लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी रूपमा संस्थालाई सन्तुलित बनाउन सहयोग गर्नु,
५. विकास प्रकृत्यामा काम गर्दा विकास कार्यक्रम तय गर्दा, साधन र स्रोतको बाँडफाँड र परिचालनलाई लैगिक उत्तरदायी र सामाजिक समावेशी बनाउन सहयोग गर्नु ।

१.४ लैससास परीक्षणको उद्देश्यहरू

१. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण मार्फत स्थानीय तहको संस्थागत संरचना र कार्यक्रमहरूमा महिला, लक्षित वर्ग र सीमान्तकृत समुहहरूलाई समावेशी गरी लैङ्गिक समानता र सबै जात, जातीको अर्थपूर्ण सहभागिता गराई लैङ्गिक अन्तरहरूको प्रभावलाई सम्बोधन गर्दै लैङ्गिक मूलप्रवाहिकरण र सशक्तिकरण गर्दै लैजाने,
२. महिला, लक्षित वर्ग र सीमान्तकृत समुहहरूलाई समावेश गरि उनीहरूको योजनाबद्ध रूपमा व्यक्तिगत र सामूहिक क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानीय तहको विकास प्रक्रियामा निर्णायक तथा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरी आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्ने,
३. स्थानीय तहको सबै कार्यक्रम, योजना र आयोजनाको प्रत्येक चरणमा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने र यसलाई संस्थागत गर्दै लैजाने,
४. लैससास परीक्षणको नतिजाको आधारमा समस्या तथा चुनौतिहरूको पहिचान गरी समयमै समाधान गर्ने तथा भावी योजना तथा कार्यक्रमका लागि नीतिगत पृष्ठपोषण लिने।

१.५ लैससास परीक्षणले समेटने क्षेत्रहरू

लैससास परीक्षणका १०० वटा सूचकहरूलाई ५ मूल विषयमा विभाजन गरिएको छ । प्रत्येक मूल विषय लाई २० अंक दिईएको छ । साथै ५ मूल विषयलाई पुन २२ उपविषयहरूमा विभाजन गरिएको छ जुन निम्नानुसार रहेको छ,

लैससास परीक्षणका मूल विषय क्षेत्रहरू

क्रम संख्या	विषय क्षेत्र	मापन अङ्क भार
१	नीति, कानून, योजना	२०
२	संस्थागत व्यवस्था	२०
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०
४	सेवा प्रवाह	२०
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०

लैससास परीक्षणका उपविषयक्षेत्रहरू

क्रस	उपक्षेत्र विषयहरू	पूर्णाङ्क
१	नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता	८
२	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८
३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४
४	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४
५	कार्यप्रणाली समावेशी	४
६	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४
७	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४
८	तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	४
९	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८
१०	अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४
११	कानूनी साक्षरता	४
१२	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४
१३	पूर्वाधार विकास	४
१४	प्रजनन् स्वास्थ्य	४
१५	शिक्षा कार्यक्रम	४
१६	खानेपानी तथा सरसफाइ	४
१७	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४
१८	सुशासन	४
१९	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४
२०	सूचना तथा संचार	४
२१	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४
२२	समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४

१.६ लैससास परीक्षणको विधि र तरिका

स्थानीय तहका लागि लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ अनुसार कार्यान्वयन समिति गठन (अनुसूची १) तथा कार्यदल (अनुसूची २) को नेतृत्वमा परीक्षण कार्य देखि प्रतिवेदन लेखन अवधिमा परीक्षण प्रकृत्यालाई सहज, सरल तथा परिणाम मूलक बनाउन विविध विधिहरू जस्तै अन्तरवार्ता, लक्षित समुह छलफल, अवलोकन, दस्तावेज अध्ययन, अनौपचारिक छलफल, सूचकमा अंक प्रदान, अवस्था विश्लेषण अपनाइयो। जसलाई निम्नानुसार विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

क. समुह छलफल

१०० वटा सूचकहरूलाई ५ वटा मूल विषयहरूमा विभाजन गरिए अनुसार जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको स्वैच्छिक दक्षताको आधारमा ५ वटा लैङ्गिक तथा समावेशी समुह निर्माण गरी सूचकमाथि छलफल तथा प्रमाणको आधारमा अङ्क प्रदान गरियो । प्रमाणको आधारका लागि दस्तावेजहरू संकलन, पुनरावलोकन तथा समुहकार्यमा लेखनमा समय व्यवस्थापन आदि व्यवहारिकतालाई मध्यनजर राखी समुहको नेतृत्व शाखा प्रमुखले गरी समुहमा भएका जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूस बिच गहन छलफल गरी सूचकहरूमा अङ्क प्रदान, लैससास दृष्टिबाट प्राप्त अङ्कको आधारमा अवस्था विश्लेषण तथा कार्ययोजना निर्माण तथा प्रस्तुती भयो । यसले गर्दा गहन छलफल, प्रमाणको आधारमा अङ्क प्रदान गर्न तथा समय व्यवस्थापनमा सहज भएको थियो ।

ख. अवस्था विश्लेषण (SWOT Analysis)

१०० वटा सूचकले प्राप्त गरेको अङ्कको आधारमा पालिकाको ५ वटा मूल विषयहरूमा आधारित भएर आ-आफ्नो समुहमा लैससास दृष्टिबाट अवस्था विश्लेषण (सवल पक्ष - Strength, सुधार गर्नु पर्ने पक्ष - Weakness , अवसरहरू - Opporunities र चुनौतिहरू - Challenges) गरी सुधार गर्नु पर्ने पक्षलाई आधारमानी भावी कार्ययोजना पनि निर्माण तथा प्रस्तुति भयो । अवस्था विश्लेषणबाट आएको विस्तृत विवरण तल मुख्य उपलब्धी शीर्षक अन्तर्गत उल्लेख गरिएको छ ।

ग. स्थलगत अवलोकन

दस्तावेज अध्ययन तथा विश्लेषण तथा कार्यशाला बाहेक पालिकाको परिसरमा स्थलगत अवलोकन पनि गरियो । त्यसै गरी केही वडा कार्यालयहरूको समेत स्थलगत अध्ययन गरी सूचना संकलन तथा अन्तरक्रिया गरियो ।

घ. सन्दर्भ सामाग्री अध्ययन तथा विश्लेषण

लैससास परीक्षणको लागि पालिकाबाट प्रकाशित (printed & online) प्रकाशन तथा अन्य औपचारिक दस्तावेजहरूको संकलन तथा अध्ययन गरी सूचक अनुसार अङ्क प्रदान गर्न पालिकाको विकास नीति, कार्यक्रम तथा बजेट; वार्षिक तथा आविधक प्रतिवेदनहरू , गाउँसभाले गरेका निर्णयहरू आदि अध्ययन गरी दिईएको अङ्कको सुनिश्चित गरिएको थियो ।

ड. प्रवचन, प्रश्न/उत्तर तथा प्लेनरी छलफल

लैससास परीक्षणका लागि सूचकहरूमा अङ्क दिनु अघि सहजकर्ताले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणा तथा लैससासका लागि राष्ट्रिय/अन्तरराष्ट्रिय प्रतिवद्धताहरू, लैससास परीक्षणको अवधारणा, विकास, महत्व तथा परीक्षणका प्रकृयाहरूमा सहभागीहरूमाझ स्पष्टता तथा साझा बुझाईका लागि विविध विधिहरू अपनाईयो जसमा अध्ययन सामाग्री वितरण, प्रवचन, स्लाईड शो, प्रश्न/उत्तर, प्लेनरी छलफल पर्दछन् । प्लेनरीमा प्राप्त अङ्कमाथि पुनरावलोकन, पृष्ठपोषण, कार्यशाला पूर्व र पश्चात सहभागी जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरू संग अनौपचारिक छलफल तथा सानो समुहमा लक्षित समुह छलफल आदि विधिहरू पनि प्रयोग गरिएको थियो ।

१.७ लैससास परीक्षणका सहभागीहरू

लैससास परीक्षणमा जम्मा सहभागी संख्या ३३ जनामा ९ जना महिला, २४ पुरुषहरूको सहभागीता थियो । जसमा १३ जना जनप्रतिनिधि र १९ कर्मचारीहरू र १ जना सहजकर्ता थिए

खण्ड दुई
तथ्यांकको प्रस्तुतीकरण र व्याख्या

लैससास परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ को वर्गिकरण अनुसार सर्वोत्तम, उत्तम, सामान्य वा कमजोर मध्ये कमल गाउँपालिकाले सबै सूचकहरूमा प्राप्त अंकको आधारमा मूल्यांकन नतिजा उत्तम(अंक ७८) रहेको छ । तालिका नं १ मा १०० वटा सूचकहरूले प्राप्त गरेको अंक प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं १

क्रम संख्या	सूचक नम्बर	प्राप्ति									
१	१.१.१	०	२६	२.२.२	१	५१	३.२.३	१	७६	४.४.४	०.५
२	१.१.२	०.५	२७	२.२.३	०.५	५२	३.२.४	१	७७	४.५.१	१
३	१.१.३	१	२८	२.२.४	०.५	५३	३.३.१	१	७८	४.५.२	१
४	१.१.४	०	२९	२.३.१	१	५४	३.३.२	१	७९	४.५.३	०.५
५	१.१.५	१	३०	२.३.२	१	५५	३.३.३	०.५	८०	४.५.४	०
६	१.१.६	१	३१	२.३.३	१	५६	३.३.४	०.५	८१	५.१.१	१
७	१.१.७	१	३२	२.३.४	०.५	५७	३.४.१	०.५	८२	५.१.२	१
८	१.१.८	१	३३	२.४.१	१	५८	३.४.२	१	८३	५.१.३	०.५
९	१.२.१	१	३४	२.४.२	१	५९	३.४.३	०.५	८४	५.१.४	१
१०	१.२.२	१	३५	२.४.३	१	६०	३.४.४	१	८५	५.२.१	१
११	१.२.३	१	३६	२.४.४	१	६१	४.१.१	०.५	८६	५.२.२	०.५
१२	१.२.४	०.५	३७	२.५.१	१	६२	४.१.२	०.५	८७	५.२.३	१
१३	१.२.५	०.५	३८	२.५.२	१	६३	४.१.३	०.५	८८	५.२.४	१
१४	१.२.६	१	३९	२.५.३	०.५	६४	४.१.४	१	८९	५.३.१	१
१५	१.२.७	१	४०	२.५.४	१	६५	४.२.१	०.५	९०	५.३.२	१
१६	१.२.८	१	४१	३.१.१	०.५	६६	४.२.२	१	९१	५.३.३	१
१७	१.३.१	०.५	४२	३.१.२	१	६७	४.२.३	१	९२	५.३.४	१
१८	१.३.२	१	४३	३.१.३	०.५	६८	४.२.४	१	९३	५.४.१	१
१९	१.३.३	१	४४	३.१.४	०.५	६९	४.३.१	१	९४	५.४.२	१
२०	१.३.४	१	४५	३.१.५	१	७०	४.३.२	०.५	९५	५.४.३	१
२१	२.१.१	०.५	४६	३.१.६	०.५	७१	४.३.३	०	९६	५.४.४	१

२२	२.१.२	१	४७	३.१.७	१	७२	४.३.४	१	९७	५.५.१	१
२३	२.१.३	०	४८	३.१.८	०.५	७३	४.४.१	१	९८	५.५.२	१
२४	२.१.४	०.५	४९	३.२.१	१	७४	४.४.२	०.५	९९	५.५.३	१
२५	२.२.१	०	५०	३.२.२	०.५	७५	४.४.३	०.५	१००	५.५.४	०.५
जम्मा प्राप्तांक											७८

माथिको तालिका नं १ विश्लेषण गर्दा १०० वटा सूचकहरूमा ६ वटाले ० अंक, ३२ वटाले ०.५ अंक र ६२ वटाले १ अंक प्राप्त गरी जम्मा ७८ अंक पाएर कमल गाउँपालिकाले लैससास परीक्षणमा उत्तम स्थान हासिल गरेको छ। लैससास परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ अनुसार पाँच भागमा विभाजित प्रत्येक मुख्य सूचक (प्रत्येकको २० पूर्णांक) अनुसार कमल गाउँपालिकाले नीति, कानून र योजनामा १६, संस्थागत व्यवस्था १५, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास १५, सेवा प्रवाहमा १३.५ र सुशासन तथा उत्तरदायित्व १८.५ गरी जम्मा ७८ अंक प्राप्त गरेको छ जसलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं २

शीर्षकगत प्राप्ताङ्क तालिका आर्थिक वर्ष २०८१/८२

क्र.स.	सूचक र उप-सूचकहरू	पूर्णाङ्क	कुल प्राप्ताङ्क
१	१.१.१-१.१.८, १.२.१ — १.२.८, १.३.१ — १.३.४	२०	१६
२	२.१.१ — २.१.४, २.२.१ — २.२.४, २.३.१ — २.३.४, २.४.१ — २.४.४, २.५.१ — २.५.४	२०	१५
३	३.१.१ — ३.१.८, ३.२.१ — ३.२.४, ३.३.१ — ३.३.४, ३.४.१ — ३.४.४	२०	१५
४	४.१.१ — ४.१.४, ४.२.१ — ४.२.४, ४.३.१ — ४.३.४, ४.४.१ — ४.४.४, ४.५.१ — ४.५.४	२०	१३.५
५	५.१.१ — ५.१.४, ५.२.१ — ५.२.४, ५.३.१ — ५.३.४, ५.४.१ — ५.४.४, ५.५.१ — ५.५.४	२०	१८.५
जम्मा		१००	७८

त्यस्तै कूल ५ वटा मूल शिर्षक अन्तर्गतका २२ वटा उपक्षेत्रमा निम्नानुसार अंक प्राप्त गरेको छ जसलाई तालिका न. ३ मा देखाईएको छ ।

तालिका नं ३

उपशिर्षक नम्बर	उपक्षेत्र विषयहरू	पूर्णाङ्क	प्राप्तांक
१	नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता	८	५.५
२	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	७
३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	३.५
४	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२
५	कार्यप्रणाली समावेशी	४	२
६	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	३.५
७	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	४
८	तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	४	३.५
९	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	६.५
१०	अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	२.५
११	कानूनी साक्षरता	४	३
१२	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	३
१३	पूर्वाधार विकास	४	२.५
१४	प्रजनन् स्वास्थ्य	४	३.५
१५	शिक्षा कार्यक्रम	४	२.५
१६	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	२.५
१७	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	२.५
१८	सुशासन	४	३.५
१९	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	३.५
२०	सूचना तथा संचार	४	४
२१	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	४
२२	समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४	३.५
	जम्मा अंक	१००.०	७८

खण्ड तिन तथ्यांक विश्लेषण

३.१ तथ्यांक विष्लेषणका औजारहरू

कमल गाउँपालिकाको लैससास परीक्षणको क्रममा विवि औजारहरू प्रयोग गरिएको थियो । जस्तै अन्तरवार्ता, लक्षित समुह छलफल, दस्तावेज अध्ययन/पुनरावलोकन, अनौपचारिक छलफल, सूचकमा अंक प्रदान, अवस्था विश्लेषण (SWOT Analysis), स्थलगत अवलोकन, आदिबाट पालिकाको वर्तमान लैससास अवस्था पहिचान तथा सुधारका लागि कार्ययोजना निर्माण गरियो। मुख्य विश्लेषणका औजारहरू निम्नानुसार छन् ।

- ❖ समुह छलफल
- ❖ अवस्था विश्लेषण (SWOT Analysis)
- ❖ स्थलगत अवलोकन
- ❖ सन्दर्भ सामाग्री अध्ययन तथा विश्लेषण
- ❖ प्रवचन, प्रश्न/उत्तर तथा प्लेनरी छलफल
- ❖ माकुरेजालो तथा स्तम्भ प्रस्तुती
- ❖ कार्यशाला संचालन
- ❖ प्रमुख व्यक्तिहरूसँग छलफल
- ❖ कार्ययोजना तयार
- ❖ गत आव सँग तुलनात्मक समीक्षा

३.२ तथ्यांकको तुलनात्मक अध्ययन तथा विष्लेषण

प्राप्त तथ्य तथा छलफलको आधारमा कमल गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण तय गरिएको थियो। यसरी प्रत्येक सूचकमा छलफल गर्दा यस पटक पालिकाको नतिजा विगतको भन्दा ०.५ अंकले बढेको पाइयो। मूल शिर्षकलाई अलग अलग हेर्दा नीति कानून योजनामा ०.५ अंक, मानव संसाधन तथा क्षमता विकासमा ०.५ अंक सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा ३ अंक बढेको पाइयो भने संस्थागत व्यवस्थामा ३.५ अंक घटेको पाइयो साथै सेवा प्रवाहमा यथास्थिति रहेको पाइयो। जसलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं ४

	मूल शिर्षक	पूर्णाङ्क	प्रासांक (२०७९।०८०)	प्रासांक (२०८०।०८१)	प्रासांक (२०८१।०८२)
१	नीति कानून योजना	२०	१३.५	१५.५	१६
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	१३.५	१८.५	१५
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	१३	१४.५	१५
४	सेवा प्रवाह	२०	१४	१३.५	१३.५
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	१२.५	१५.५	१८.५
	जम्मा	१००	६६.५	७७.५	७८

माथि तालिकामा उल्लेख गरेबमोजिम कमल गाउँपालिकाको आ व २०७९।८० र २०८०।८१ र २०८१।८२को लैससास परीक्षणको तुलनात्मक अध्ययन गर्दा अघिल्लो आ व मा कूल ६६.५ अंक प्राप्त गरेकोमा आ व २०८०।८१ मा ७७.५ अंक प्राप्त गरेको थियो भने आ व २०८१।८२ मा ७८ अंक प्राप्त गरी उत्तम स्थान हासिल गरेको देखिन्छ। तर क्षेत्रगत रूपमा हेर्दा केही हेरफेर भएको देखिन्छ। पाँच विषयक्षेत्रहरूलाई विप्लेषण गर्दा नीति कानून योजनामा यस आ व मा ०.५ अंक वृद्धि गरी १६ अंक हासिल भएको देखिन्छ। त्यसपछि संस्थागत व्यवस्थामा ३.५ अंक कम भइ १५ अंक हासिल भएको छ। त्यसैगरी मानव संसाधन तथा क्षमता विकास क्षेत्रमा ०.५ अंक वृद्धि भइ १५ अंक प्राप्त भएको देखिन्छ। त्यसपछि सेवा प्रवाहमा अघिल्लो आ व को अंक यथावत भइ १३.५ अंक हासिल भएको देखिन्छ। साथै सुशासन तथा उत्तरदायित्व क्षेत्रमा ३ अंक वृद्धि भइ १८.५ अंक प्राप्त भएको देखिन्छ। समग्रमा अघिल्लो आ व को अवस्था यस आ व २०८१।८२ मा ०.५ अंकले वृद्धि भएको देखिन्छ तर क्षेत्रगत रूपमा भएको परिवर्तन स्वमूल्यांकनकर्ताको क्षमताले पनि प्रभावित रहने सम्भावनालाई उजागर गर्दछ। १२२ वटा उपक्षेत्रगत विप्लेषण गर्दा निम्न बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं ५

मुख्य क्षेत्र	उपक्षेत्रविषयहरू	पूर्णाङ्क	आव २०७९।८० को प्रासाङ्क	आव २०८०।८१ को प्रासाङ्क	आव २०८१।८२ को प्रासाङ्क
नीति, कानून र योजना	नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता	८	४.५	५.५	५.५
	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	६	६	७
	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	३	४	३.५
संस्थागत व्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.५	३.५	२
	कार्यप्रणाली समावेशी	४	२	३.५	२
	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	२.५	४	३.५
	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	४	४	४
	तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	४	२.५	३.५	३.५
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	५	६.५	६.५
	अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३.५	३.५	२.५
	कानूनी साक्षरता	४	२.५	२	३
	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	२	२.५	३
सेवा प्रवाह	पूर्वाधार विकास	४	२	२	२.५
	प्रजनन् स्वास्थ्य	४	४	४	२.५

	शिक्षा कार्यक्रम	४	३	२.५	२.५
	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	३.५	३	२.५
	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	१.५	२	२.५
सुशासन तथा	सुशासन	४	२.५	३.५	३.५
उत्तरदायित्व	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	२	४	३.५
	सूचना तथा संचार	४	३.५	२	४
	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	३	२	४
	समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४	१.५	४	३.५
१००	जम्मा अंक	१००.	६६.५	७७.५	७८

माथिको तालिका बमोजिम विप्लेषण गर्दा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, कानुनी साक्षरता, विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता, पूर्वाधार विकास, स्वरोजगार तथा आय आर्जन, सूचना तथा संचार र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन जस्ता उपक्षेत्रमा अंक बढेको देखिन्छ। बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व, कार्यप्रणाली समावेशी, समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व, प्रजनन स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता र समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार जस्ता क्षेत्रमा अघिल्लो आ व भन्दा अंक घटेको देखिन्छ। त्यसैगरी नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता, वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता, तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, शिक्षा कार्यक्रम र सुशासन जस्ता उपक्षेत्रहरुमा अंक यथावत रहेको देखिन्छ।

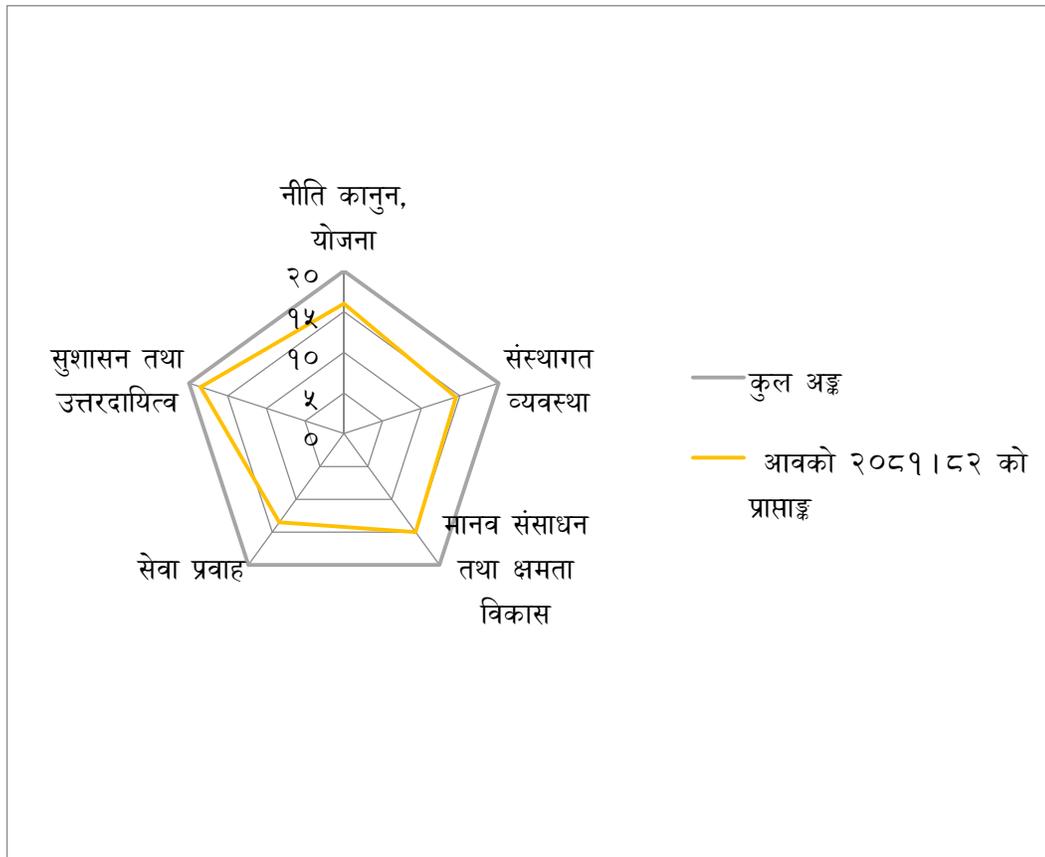
खण्ड चार मुख्य उपलब्धिहरु

४.१ परीक्षण पश्चात लैससासको अवस्था

लैससास परीक्षण पश्चात प्राप्त भएको नतिजालाई माकुरी जालो तथा स्तम्भ चित्रको माध्यमबाट तल प्रस्तुत गरिएको छ।

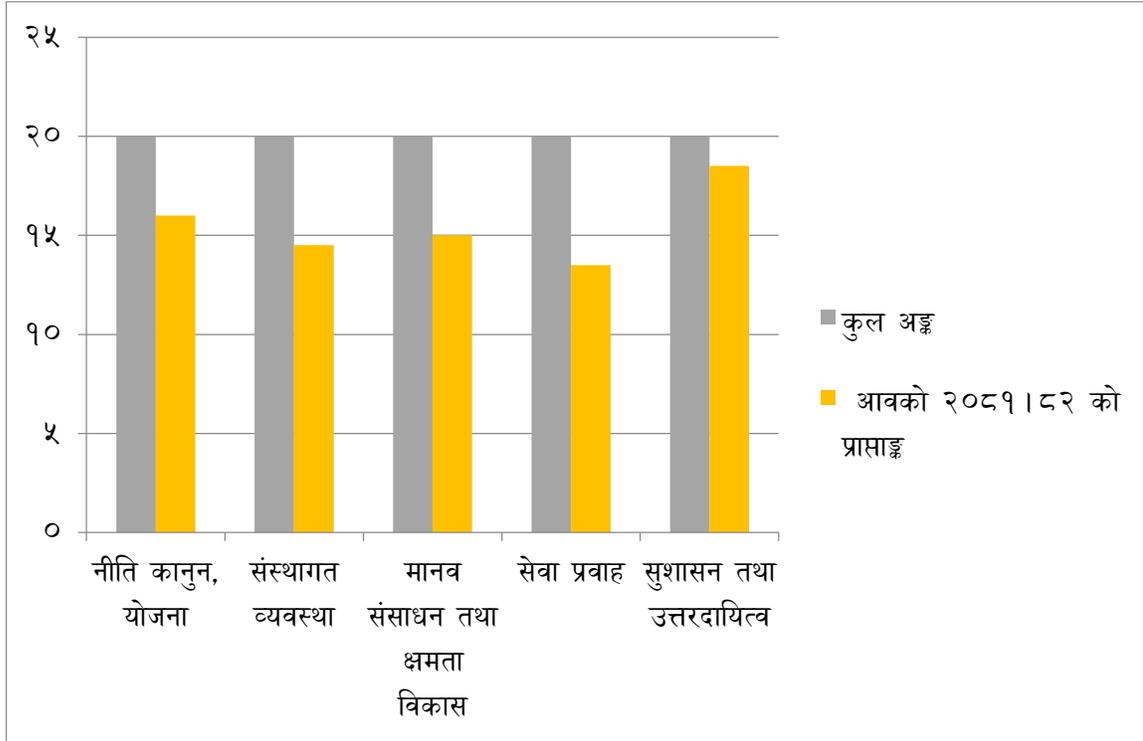
४.१.१ लैससास परीक्षणका ५ विषय क्षेत्रका अवस्थाको माकुरीजालो प्रस्तुती

कमल गाउँपालिका लैससास परीक्षण
माकुरी जालो आ व २०८१।८२

४.१.२ लैससास परीक्षणका ५ विषय क्षेत्रका अवस्थाको स्तम्भचित्र प्रस्तुती

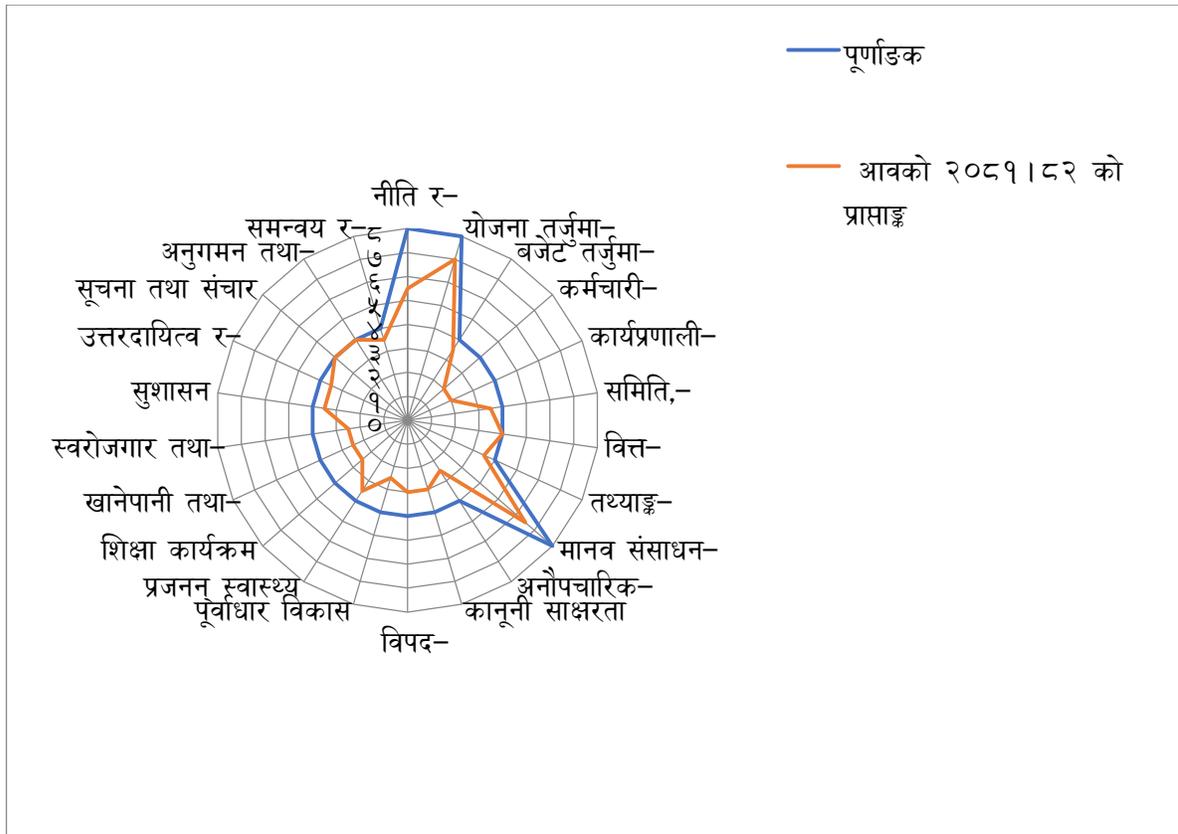
लैससास परीक्षण नतिजा (बार चार्ट) आर्थिक वर्ष २०८१।८२

४.१.३ लैससास परीक्षणका २२ विषय क्षेत्रका अवस्थाको माकुरीजालो प्रस्तुती

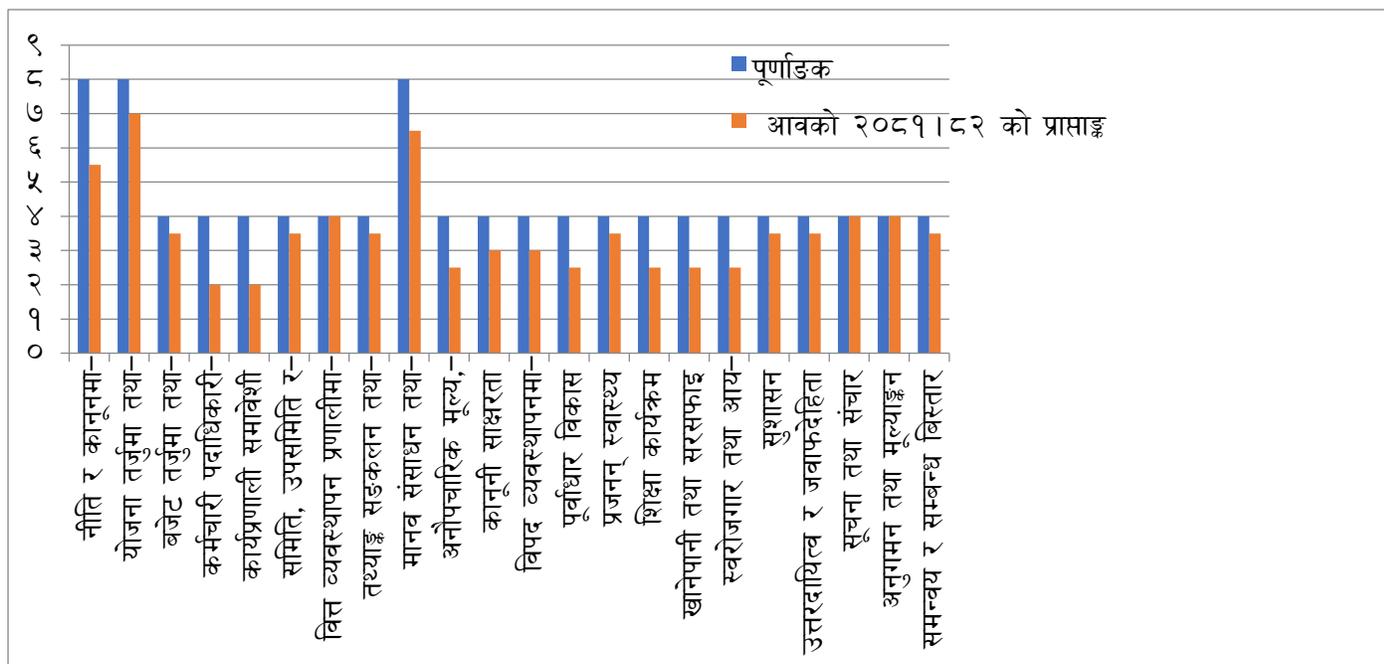
कमल गाउँपालिका
आर्थिक वर्ष २०८१।८२

उपक्षेत्रका विषयको माकुरीजालो प्रस्तुती

४.१.४ लैससास परीक्षणका २२ विषय क्षेत्रका अवस्थाको स्तम्भचित्र प्रस्तुती

कमल गाउँपालिकाको लैससास अवस्थाको लेखाजोखा आ व २०८१।८२

४.२ लैससास अवस्था विश्लेषण

प्रत्येक सूचकमा प्राप्त अंकको आधारमा अवस्था विश्लेषण तालिका नं ६ निम्नानुसार छ ।

विषय क्षेत्र: नीति कानून तथा योजना

	सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसर	चुनौती
१	स्थानीय तहको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका विषयहरू समावेश गरिएको	कानूनको मस्यौदा तयार पार्दा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्नेगरी कार्य टोली निर्माण गर्नुपर्ने	स्थानीय तहले तर्जुमा गर्ने नीति कानूनहरू लैससासको दृष्टिले उपयुक्त रहेको हुनेछन्	नीति कानूनको कार्यान्वयन गर्नु गराउनु ।
२	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकासको लागि कार्यविधि तथा लैससास परीक्षणको नीतिहरू रहेको	नीति कानून योजना जारी गर्नुभन्दा पहिले लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको लेखाजोखा गर्नुपर्ने ।	ज्यालादरमा विभेदको अन्त्य भएको समाज निर्माण भएको हुने ।	वार्षिक नीतिहरूलाई बजेटमा जोड्नु ।
३	कार्यान्वयनमा ल्याइएको ऐन कानूनमा सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने व्यवस्था उल्लेख गरिएको ।	स्थानीयले तर्जुमा गर्ने कानूनमा महिला पुरुष लगायत लैङ्गिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान गर्नुपर्ने ।	शासकीय स्वरूपमा सबै लक्षित समुहको सहभागिता भएको हुने ।	सामाजिक चेतनामा अभिवृद्धी गर्नु ।
४	स्थानीय स्तरमा बज्चितिकरणमा परेका समुहको लागि गुनासो सुनाई गर्ने व्यवस्था गरेको ।	बजेट सिमा निर्धारण गर्दा लक्षित समुहलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी कुल पुजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत बजेट छुट्याउने ।	सामाजिक न्यायको विकास हुने ।	सरोकारवालाहरूको क्षमता विकास गर्नु ।
५	योजना छनोटमा लक्षित समुहको सक्रिय सहभागिता हुने गरेको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुषको छुट्टाछुट्टै अवस्था विश्लेषण गरी आवश्यकता पहिचानको आधारमा गर्ने ।		ऐन कानूनको मस्यौदा तयार गर्दा सम्पूर्ण लक्षित समुहको सहभागिता गराउनु ।
६	बजेट तथा कार्यक्रम छनोट गर्दा सबै लक्षित समुहसँग छलफल गर्ने गरिएको ।	टोल विकास संस्थामा कम्तिमा ४० प्रतिशत महिलाको सहभागिता हुने सुनिश्चित गर्ने ।		

विषय क्षेत्र: संस्थागत व्यवस्था

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसर	चुनौती
खण्डीकृत तथ्याङ्कको प्रोफाईलको उपलब्धता	कर्मचारी पदपूर्ति गर्दा लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिनुपर्ने ।	लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने ।	
निर्याणक तहमा महिला र पुरुषको समान सहभागीता	कार्यालयमा महिला हिंसा नियन्त्रणका लागि आचारसंहिता निर्माण गरि लागु गर्नुपर्ने ।	निर्णायक तहमा पचासप्रतिशत महिलाहरूको सहभागीता गराउनु पर्ने ।	कार्यान्वयनमा समस्या ।
अध्यावधिक पंजीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा अभिलेख	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण कार्यान्वयन सम्बन्धि लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिताको अनुगमन गर्नुपर्ने ।	हिंसा नियन्त्रणका लागि आचार संहिता निर्माण हुने ।	कार्यान्वयनमा समस्या ।
लैङ्गिक हिंसा निवारण, महिला सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरि छुट्टै कोष स्थापना गरिएको साथै सशक्तिकरणका लागि बजेटको व्यवस्था भएको ।	गठन गरिएका समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायबाट पूर्ण प्रतिनिधित्व गराई छलफल तथा निर्णयमा सक्रियरूपमा भाग लिनुपर्ने	लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता हुने ।	सहभागी हुने ईक्षामा कमि भएको ।

सा.सु. पाउने लाभग्राहिहरू र पञ्चिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गरेको ।	सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समिक्ष सम्बन्धि कार्यमा लक्षत वर्गको हित हुनेगरि विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिई कार्यान्वयन गरि प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने ।	गरिएका कामहरूको अनुगमन प्रतिवेदन तयार भएको हुने ।	नियमित अध्यावधिकको समस्या ।
	आफ्नो पाश्चित्रलाई आधार मानी स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने ।	समावेशी सूचना प्रणालीको	गरिवीको मापदण्डमा समस्या
		व्यवस्था भइ समावेशी क्षेत्रमा गरिएको खर्चको सूचना सहित बेरोजगार र गरिबको पहिचान हुने ।	पर्याप्त बजेट व्यवस्थापन नहुने ।
		पाश्चित्रको आधारमा योजना निर्माण भएको हुने ।	

विषय क्षेत्र: मानव संसाधन तथा क्षमता विकास

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसर	चुनौती
लैंगिक हिंसा निवारण कोष र सञ्चालन ।	प्रचलित कानून, ऐन नियम र कार्यविधिहरूको सम्बन्धमा लक्षित वर्ग र समूहहरूलाई अभिमूखिकरण	दक्ष तथा अनुभवि कर्मचारी तथा सामाजिक रूपान्तरणमुखी जनप्रतिनिधी रहेको ।	महिला, पुरुष र लक्षित समुदायको समान सहभागिता गराउनु
विपद् व्यवस्थापन कार्यविधि बनाई कार्यसञ्चालन	महिला लक्षित तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा अधिकतम महिला सम्बन्धी सवालहरू समेटेी लैंगिक सम्बेदनशिल भाषाको प्रयोग गर्ने ।	महिला लक्षित तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्न दक्ष जनशक्ती गाउँपालिकामा सकृय उपस्थिती रहेको ।	महिला तथा लक्षित समुदायको सहभागी छनौटका आधारहरू तय गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।
क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन	मानव संसाधन शाखा निर्माण गर्नु पर्ने		मानव संसाधन विकास केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गर्नु
कार्यविवरण सहितको जनशक्ति व्यवस्थापन	लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको आवश्यक नीति तथा योजना बनाई सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाउँपालिका घोषणा गर्ने ।		
	स्थानिय तहको प्रत्येक वडामा महिला तथा लक्षित वर्ग हरुलाई आवश्यक शसक्तिकरण को कार्यक्रम सञ्चालनको लागी आगामिदिनमा पर्याप्त बजेट विनियोजन गर्ने		

विषय क्षेत्र: सेवा प्रवाह

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसर	चुनौती
पूर्णखोपयुक्त गाउँपालिका, वडाहरू बालमैत्री घोषणा भई सकेको, स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम सञ्चालन, खुल्ला दिसामुक्त पालिका, प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम, विद्यालय भर्ना अभियान तथा खाजाको व्यवस्था स्तनपान कक्षको व्यवस्था ।	<p>१. लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक बालबालिका र अपाङ्गतामैत्री संवेदनशिल संरचनाको स्वीकृत ड्रइड डिजाइन लागत अनुमान डिपिआर पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गर्नु पर्ने</p> <p>२. परम्परागत तथा आधुनिक उर्जा प्रयोगको लागि प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रम गर्नु पर्ने</p> <p>३. लक्षित समुहको लागि विमा सहयोग कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गर्नु पर्ने</p> <p>५. निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु पर्ने</p> <p>६. फोहोरमैला संकलन वर्गिकरण र उचित व्यवस्थापन सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने</p> <p>७. सहकारी संस्था तथा पसल व्यवस्थापन गर्ने नीति तथा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने ।</p>	<p>१. जनताको प्रत्यक्ष पहुँच: सेवा सरल, छिटो र प्रभावकारी रूपमा प्रवाह गर्न सकिन्छ ।</p> <p>२. स्थानीय आवश्यकता अनुसार योजना योजना तथा नीतिहरू निर्माण गर्न सकिन्छ ।</p> <p>३. नागरिकले प्रत्यक्ष रूपमा सेवा प्रवाह अनुगमन गर्न सक्ने हुँदा पारदर्शिता बढ्छ ।</p> <p>४. स्थानीय स्तरमै जनशक्ति, सीप, तथा स्रोतसाधन परिचालन गर्न सकिन्छ ।</p>	<p>१. बजेट, जनशक्ति, र प्रविधिको अभावका कारण प्रभावकारी सेवा प्रवाहमा अवरोध आउन सक्छ ।</p> <p>२. सेवा प्रवाहमा राजनीतिक प्रभाव, भ्रष्टाचार तथा स्वार्थपूर्ण निर्णयहरू समस्या हुन सक्छन् ।</p> <p>३. दक्ष कर्मचारीको अभावले गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा असर पार्न सक्छ ।</p> <p>४. डिजिटल सेवा तथा सूचना प्रविधि अभावमा प्रशासनिक कामकाज ढिला हुन सक्छ ।</p> <p>५. संघीय, प्रदेश, तथा स्थानीय तहबीचको समन्वयको अभावले नीति कार्यान्वयनमा समस्या आउन सक्छ ।</p>

विषय क्षेत्र: सुशासन तथा उत्तरदायित्व

सबल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू	अवसर	चुनौती
सेवा प्रवाह विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका विषयमा नीति र कानूनहरू जारी गरी सोही अनुसारका समिति र पदाधिकारीबाट काम हुने गरेको	कार्यक्रम तथा परियोजनाहरूमा सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिने गरी पूर्ण सहभागिता गराउनु पर्ने ।	लैङ्गिक समानता र समावेशीकरण सम्बन्धि श्रव्यदृष्य निर्माण गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने ।	स्थानीय भाषाको विज्ञ व्यक्तिको व्यवस्थापन
कर्मचारीको आचारसंहिताको निर्माण भएको	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धि कार्यक्रमको लाभ असर र प्रभावको अध्ययन र विप्लेषण गर्नु पर्ने ।		भ्रष्टाचार विरुद्धको सुन्य सहनशिलताको नीतिलाई पूर्ण कार्यान्वयन गर्न नसकिएको ।
सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, पत्रकार भेटघाट र स्वत प्रकाशन आदि गाउँपालिकाको आफ्नै वेबसाइटबाट प्रकाशन हुने गरेको ।	जवाफदेहिताका औजारहरू पूरणरुपमा कार्यान्वयन नभएका		
सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता प्रत्यक्ष लक्षित वर्ग सहभागि हुने कार्यक्रममा सोही समूहका व्यक्ति समुदायलाई उपस्थितिका लागि पत्रचार गर्ने गरेको	स्थानीय भाषामा सूचनाहरू संप्रेषण नहुनु		
	लैससासका सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल निर्माण गर्नु पर्ने लैससास सम्बन्धी सन्धी तथा प्रतिवद्धताहरूको क्षेत्रमा तोकेर कार्यक्रम गर्नु पर्ने		

४.३ लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना

पालिकाले प्रत्येक सूचकमा प्राप्त गरेको अंक (विशेष गरी ० तथा ०.५ अंक) तथा अवस्था विश्लेषण बाट आएको अधारमा सुधार गर्नु पर्ने पक्ष लाई मध्येनजर गर्दा तालिका नं ८ अनुसार लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना तयार गरी चालु तथा आगामी आर्थिक बर्षमा लागु हुने गरी तयार गरिएको छ ।

तालिका नं ७

कमल गाउँपालिका
लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना
२०८१।८२

नीति कानून योजना								
सूचक.नं.	प्रस्तावित कार्यक्रमहरु अवस्था सुधारका लागि कृयाकलापहरु	कृयाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व		
		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने भए कस्तो	नपर्ने	
१.१.१	कानूनको मस्यौदा तयार गर्दा लैससासको दृष्टिले सम्पादन भए नभएको परीक्षण गर्न कार्यदल गठन गर्ने	लै.स.सा.स फोकल व्यक्ती	कार्यपालिका	गाउँपालिका	२०८३ चैत्र मसान्त			नपर्ने
१.१.२	कानूनको जारी गर्नुभन्दा पहिला लैससासको दृष्टिले सम्पादन भए लेखाजोखा गर्ने	लै.स.सा.स फोकल व्यक्ती	कार्यपालिका	गाउँपालिका	२०८३ चैत्र मसान्त			नपर्ने
१.१.४	आचार संहिताको कार्यान्वयनका लागि अनुगमन र संशोधन	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	लैससास कार्यान्वयन समिति	आ.व. २०८३।८ ४			√

१.२.४	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समुहको व्यवहारीक र रणनितिक आवश्यकता पहिचान गरी परीपुर्ती गर्ने विषयमा छलफल गर्ने	योजना शाखा	कार्यपालिका	गाउँपालिका	२०८३ जेठ मसान्त सम्म		नपर्ने
१.२.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहको छुट्टाछुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी कार्यक्रम तयार गर्ने	योजना शाखा	कार्यपालिका	गाउँपालिका	२०८३ जेठ मसान्त सम्म		नपर्ने
१.३.१	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल गर्ने	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सबै वडा कार्यलय तथा शाखा	२०८२ चैत्र मसान्त		नपर्ने

संस्थागत ब्यवस्था

सुचक.नं .	प्रस्तावित कार्यक्रमहरु अवस्था सुधारका लागि कृयाकलापहरु	कृयाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व	
		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने भय कस्तो	नपर्ने
२१	निर्णायक तहमा महिलाहरुको प्रतिनिधित्व अभिवृद्धि हुने नीति लिने	महिला तथा बाल विकास शाखा	कार्यपालिका	जनप्रतिनिधि/ कर्मचारी/ सम्बन्धित सरोकारवाला	आ.व. २०८३/८४		नपर्ने
२३	विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा	महिला तथा बाल	कार्यपालिका	जनप्रतिनिधि/ कर्मचारी/	आ.व. २०८३/८४		नपर्ने

	सम्बन्धीत लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि मार्फत सेवा दिने	विकास शाखा		सम्बन्धित सरोकारवाला शाखा			
२४	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिने तथा उक्त नीति कार्यन्वयन गर्ने।	महिला तथा बाल विकास शाखा	कार्यपालिका	जनप्रतिनिधि/ कर्मचारी/ सम्बन्धित सरोकारवाला शाखा	आ.व. २०८३/८४		नपर्ने
२५	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति बनाउने	महिला तथा बाल विकास शाखा	कार्यपालिका	जनप्रतिनिधि/ कर्मचारी/ सम्बन्धित सरोकारवाला शाखा	आ.व. २०८३/८४		नपर्ने
२७	दुरव्यवहार, भेदभाव, महिला हिंसा नियन्त्रण सम्बन्धि आचार संहिता निर्माण गर्ने	महिला तथा बालबालिका विकास शाखा	कार्यपालिका	महिला तथा बालबालिका शाखा	२०८३ असार		नपर्ने
३९	पाश्चिमाञ्चलको आधारमा स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने	सम्बन्धित विषयगत शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित विषयगत शाखा	आ.व. २०८३/८४ असार		नपर्ने

मानव संसाधन तथा क्षमता विकास

सुचक नं.	प्रस्तावित कार्यक्रमहरू अवस्था सुधारका लागि कृयाकलापहरू	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व	
		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने भए कस्तो	नपर्ने
४१	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गर्ने कार्यविधि तयार गर्ने	कर्मचारी प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	लै.स.सा.स./महिला तथा बालबालिका शाखा	२०८३ पौष मसान्त भित्र	प्रशासन	
४३	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिने साथै लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग सम्बन्धमा पृष्ठपोषण दिने	लै.स.सा.स./महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	लै.स.सा.स./महिला तथा बालबालिका तथा समाजकल्याण शाखा	निरन्तर		
४४	स्थानीय तहमा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि)मा बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने	लै.स.सा.स./महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	लै.स.सा.स./महिला तथा बालबालिका तथा समाजकल्याण शाखा	२०८३ मंसिर मसान्त भित्र	आर्थिक	
४६	स्थानीय तहमा मानव संसाधन विकास केन्द्र/शाखा/इकाइको र सोको लागि जनशक्ति व्यवस्था गर्ने	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२०८३ चैत्र मसान्त भित्र	प्रशासन	
४८	बेइजिङ घोषणपत्रको १२ वटा बुदाको बारेमा पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई अभिमुखिकरण गर्ने	लै.स.सा.स./महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	लै.स.सा.स./महिला तथा बालबालिका	२०८३ मंसिर	मानव स्रोत तथा	

				तथा समाजकल्याण शाखा	मसान्त भित्र	आर्थिक	
५०	महिला विरुद्ध सबै हिंसा अन्त्य गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	लै.स.सा.स./महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	लै.स.सा.स./महिला बालबालिका तथा समाजकल्याण शाखा	२०८३ वैशाख मसान्त भित्र	मानव स्रोत तथा आर्थिक	
५५	प्रत्येक वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) संचालन गर्ने	लै.स.सा.स./महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सबै वडाकार्यालयहरू	२०८३ चैत्र मसान्त भित्र	नीतिगत निर्णय	
५६	विपद व्यवस्थापन कोष सञ्चालनमा महिला तथा वञ्चितकरण समुदायको सहभागिता रहने निर्णय गर्ने	विपद व्यवस्थापन शाखा	कार्यपालिका	विपद व्यवस्थापन शाखा	२०८३ भदौ मसान्त भित्र	नीतिगत निर्णय	
५७	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि तयार गर्दा वा राहत तथा पुर्नस्थापना कार्य गर्नु पूर्व लक्षित समुहको सहभागिता गराउने	कार्यपालिका वा गाउँसभा		सम्बन्धित शाखा	प्रत्येक वर्ष	नीतिगत निर्णय	
५९	समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा लक्षित वर्गलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्ने	विपद व्यवस्थापन शाखा	कार्यपालिका	विपद व्यवस्थापन शाखा	निरन्तर	नीतिगत निर्णय	

सेवा प्रवाह

सुचक.नं.	प्रस्तावित कार्यक्रमहरू अवस्था सुधारका लागि कृयाकलापहरू	कृयाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व	
		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने भय कस्तो	नपर्ने
६१	भौतिक लगायत अन्य संरचना निर्माण गर्दा लक्षित वर्गमैत्री संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान राख्ने	पुर्वाधार विकास शाखा	कार्यपालिका	गाउँपालिका	२०८३ मंसिर	आर्थिक	
६२	संरचना निर्माण गर्दा लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक बालबालिका र अपाङ्गतामैत्री संवेदनशीलता ध्यानमा राखि ड्रइड, डिजाइन तथा लागत अनुमान तयार गर्ने	पुर्वाधार विकास शाखा	कार्यपालिका	गाउँपालिका	२०८३ मंसिर	आर्थिक	
६३	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लिनथ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने व्यवस्था मिलाउने	लैससास तथा महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	पूरवाधार विकास शाखा	२०८३ असार	नितिगत निर्णय	
६५	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वयन गरे /नगरेको ।	शिक्षा शाखा	कार्यपालिका	शिक्षा शाखा	२०८३ बैशाख	आर्थिक	
७०	आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समूदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाउने	शिक्षा शाखा	कार्यपालिका	शिक्षा शाखा	२०८३ बैशाख	आर्थिक	

७१	अशिक्षित महिलाहरूका लागि शिक्षा सम्बन्धि विशेष कार्यक्रम (अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षा, साथि शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, वच्चा देखि वच्चा कक्षा आदि) संचालन गर्ने	शिक्षा शाखा	कार्यपालिका	शिक्षा शाखा	२०८३ चैत्र	आर्थिक	
७४	वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाइ शाखा	कार्यपालिका	खानेपानी तथा सरसफाइ शाखा	२०८३ चैत्र	आर्थिक	
७५	फोहोर मैला व्यवस्थापन कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाइ शाखा	कार्यपालिका	खानेपानी तथा सरसफाइ शाखा	२०८३ चैत्र	आर्थिक	
७६	स्थानीय महिलाको सक्रिय सहभागितामा आकासे पानी संकलन र भण्डार परम्परागत इनार र कुवाको पुर्नजिविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रममा बजेटको व्यवस्था गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	कृषि शाखा र खानेपानी इकाइ	गाउँसभा	गाउँपालिका	२०८३ असार	आर्थिक	
७९	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरू र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने	कर्मचारी प्रशासन शाखा/महिला बालकालिका शाखा	कार्यपालिका	कर्मचारी प्रशासन शाखा/महिला तथा बालकालिका शाखा	२०८३ मंसिर	आर्थिक	
८०	गरिव तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायको पहुँच र क्रय शक्ति अनुरूप सुपथ मूल्य सहकारी पसलको व्यवस्थापनमा पालिकाले गर्ने	सहकारी शाखा	कार्यपालिका	सहकारी शाखा	२०८३ असार	आर्थिक	

सुशासन तथा उत्तरदायित्व क्षेत्रको कार्ययोजना तालिका

सुचक.नं.	प्रस्तावित कार्यक्रमहरु अवस्था सुधारका लागि कृयाकलापहरु	कृयाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व	
		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने भय कस्तो	नपर्ने
८३	बेईजिड घोषणापत्रका १२ वटा प्रतिबद्धताका विषयमा अन्तर्क्रिया/ अभिमुखिकरण गर्ने ।	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	गाउँपालिका	२०८३ पौष	आर्थिक श्रोत	
८६	सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति सुनिश्चित गर्ने	सूचना प्रविधि शाखा/प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	गाउँपालिका	२०८३ चैत्र		
१००	संचारका विभिन्न माध्यमबाट लैससास सम्बन्धि सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने	सूचना प्रविधि शाखा/प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	गाउँपालिका	२०८३ असार	आर्थिक श्रोत	

५. निश्कर्ष

विज्ञ सहजकर्ता डम्बर रोगुको सहजीकरणमा कमल गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण २०८१/८२ लैससास दिग्दर्शन, २०७८ अनुसार जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको सक्रिय सहभागितामा सम्पन्न भएको छ जसका लागि अन्तरवार्ता, लक्षित समुह छलफल, अवलोकन, दस्तावेज अध्ययन, अनौपचारिक छलफल, सूचकमा अंक प्रदान, अवस्था विश्लेषण जस्ता विधि तथा तरीका प्रयोग गरीएका छन् । परीक्षणको नतिजा अनुसार कमल गाउँपालिकाले दिग्दर्शनको वर्गीकरण अनुसार कुल प्राप्ताङ्क ७८ प्राप्त गरी उत्तम स्थान प्राप्त गरेको छ । परीक्षणबाट निर्देश गरेका सुधार गर्नु पर्ने पक्षको अवस्था विश्लेषण गरी सम्बोधनका लागि सूचक अनुसार कृयाकलाप तयार गरीएको छ । प्राथमिकताका आधारमा सुधार गर्नु पर्ने क्षेत्रहरू तथा सम्बोधनका लागि बनाईएका कार्ययोजनाहरू सम्पन्न गर्न आवश्यक नीति, योजना, बजेट, संस्थागत संरचना, मानव संसाधन विकासको व्यवस्था गरी पारदर्शीमुलक सुशासन तथा उत्तरदायित्व सहित नगरिकहरूलाई सहज सेवा प्रवाह गरी संघ, प्रदेश तथा पालिकाको राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय प्रतिवद्धता अनुसार हक अधिकार प्रदान गरी लैङ्गिक तथा सामावेशी न्यायपूर्ण समाज निर्माण उन्मुख पालिका बनाउन प्रतिवद्धता जाहेर गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

६. सुझाव

लैससास परीक्षणमा अङ्क १ अएका सूचकहरूको निरन्तरता, सुदृढिकरण तथा अङ्क ० र ०.५ अएका सूचकहरूको योजनावद् कार्यान्वयन गरी अङ्क १ मा पुर्याउन प्रतिवद् भएर व्यवहारमा उतार्न निम्ननुसार ध्यान दिन आवश्यक छ ।

१. जनप्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू बीच लैससास परीक्षण दिग्दर्शन २०७८ तथा परीक्षण प्रतिवेदनमा स्पष्टताका लागि धारणागत कार्यशाला संचालन तथा स्पष्ट जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने,
२. लैससास परीक्षण कार्यन्वयन समितिको नियमित बैठक तथा परीक्षणबाट सुधार गर्नु पर्ने पक्षको सम्बोधनका लागि आवश्यक पहल, सहयोग, सहजीकरण, समन्वय तथा समयमै आगामी आर्थिक वर्ष को लैससास परीक्षणका लागि कार्यदलको गठन गर्ने,
३. आगामी वार्षिक नीति योजना बजेटमा लैससास परीक्षणका सुधार गर्नु पर्ने पक्षको सम्बोधन तथा कार्यन्वयनको सुनिश्चितता गर्ने,
४. लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट प्रकृयाको पूर्णा पालना गरी लैङ्गिक तथा समावेशी न्यायको सुनिश्चितता गर्ने
५. संस्थागत तथा आवश्यक दक्ष मानव संसाधन तयार गर्ने,
६. आगामी लैससास परीक्षणमा उच्चतम् अङ्क प्राप्तिका लागि संघ, प्रदेश, सरोकारवारवाला, स्थानीय जनसमुदायसंग आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गर्ने,
७. पालिकाको प्रत्येक काम लैससास दृष्टिबाट संवेदनशील भएको सुनिश्चित गर्ने,
८. पालिकाबाट भए गरेका सम्पूर्ण कामहरूको अभिलेखीकरणमा ध्यान दिने ।

अनुसूची - १

लैससास परीक्षणका सहभागीहरूको उपस्थिति विवरण

मिति: २०८२ माघ २७ गते

स्थान: गाउँ कार्यपालिकाको सभा हल

सहभागीहरूको बिस्तृत विवरण

क्र.सं.	नाम	महिला/पुरुष/अन्य	कर्मचारी/ जनप्रतिनिधि	जिल्ला	ठेगाना	वडा	राज्यले निर्धारण गरेको क्षेत्रगत बर्गिकरण				समूह/वर्ग					धर्म	हस्ताक्षर	कैफियत (नोट: निर्दिष्ट गर्नुहोस् अक्षमता भएमा)
							हिमाली	पहाडी	तराई	अन्य	आदिवासी / जनजाती	दलित	क्षेत्री	ब्रह्मिण	मधेसी			
१	प्रमिता गौरी	म																
२	केदार कटवाल																	
३	अशोक सुब्बा																	
४	अमनी प्र.कोइराल																	
५	चन्द्र प्रसाद महर्षि																	
६	लाल व. विष्ट																	
७	नरेन्द्र भट्टराई	पू	कर्मचारी	सिन्धु	कमल	६		✓					✓					
८	पृथ्वीपति राई							✓										
९	के.शिव कुमार		कर्मचारी	मनाङ	कमल			✓					✓					
१०	जिजा देवी राई		कार्यपालिका			६												

क्र.सं.	नाम	महिला/पुरुष/अन्य	राज्यले निर्धारण गरेको क्षेत्रगत वर्गीकरण				समूह/वर्ग						धर्म	हस्ताक्षर	कैफियत (नोट: निर्दिष्ट गर्नुहोस् अक्षमता भएमा)				
			कर्मचारी/जनप्रतिनिधि	जिल्ला	ठेगाना	वडा	हिमाली	पहाडी	तराई	अन्य	आदिवासी / जनजाती	दलित				क्षेत्री	ब्रह्मिण	मधेसी	मुस्लिम
११	पद्मकान्त खत्री	म		मोपि	कमल	५	✓												
१२	पिताम्बर (वडा)	पु		मोपि	कमल	५													
१३	रूपाम्बर - खत्री	पु		"	"	"													
१४	रवि (व. २१५५)	पु.		मोपि	कमल	६													
१५	रवि - वडा	पु		मोपि	कमल	६													
१६	जिवन विष्ट	पु		मोपि	कमल	२													
१७	राम वदपुर खत्री	पु		मोपि	कमल	२													
१८	विष्णु खत्री	कर्मचारी		मोपि	"	"	✓				✓								
१९	रवि खत्री	"		"	"	"	✓				✓								
२०	विजय विष्ट	"		"	"	३	✓				✓								
२१	गोरा बजगाई	म	कर्मचारी	मोपि	"	२					✓								
२२	सुन्दर खत्री	पु	"	"	"	६													
२३	प्रदीप खत्री	पु	"	"	"	२	✓				✓								

क्र स	नाम	महिला/पुरुष/अन्य	कर्मचारी/ जनप्रतिनिधि	राज्यल निर्धारण गरेको क्षेत्रगत वर्गीकरण				समूह/वर्ग						धर्म	हस्ताक्षर	कैफियत (नोट: निर्विष्ट गर्नुहोस् असमता भएमा)		
				जिल्ला	ठेगाना	वडा	हिमाली	पहाडी	तराई	अन्य	आदिवासी / जनजाती	दलित	क्षेत्री				ब्रह्मिण	मधेसी
२४	मुना महर्षी	म	कर्मचारी	भापा	कमल गापा	६												
२५	वीणा पराजुली	महिला	कर्मचारी	भापा	कमल	१												
२६	सरिता प्रिय	म	"	भापा	कमल	२												
२७	अम कु. शर्मा			भापा	कमल	४												
२८	भरत चन्द्र तिवारी	पु.	"	"	"	१												
२९	रविन्द्र शर्मा	पु	कर्मचारी	भापा	कमल	२												
३०	सानु वं. नेपाली	पु	अध्यक्ष	भापा	कमल	१												
३१	सुबका राई	म	कर्मचारी	भापा	कमल	२												
३२	दिलिप मिश्र	पु	कर्मचारी	भापा	कमल	४												
३३	मानिष कु. शर्मा	पु	कर्मचारी	भापा	कमल	१६												
३४	अनिता रेग्मी	म	कर्मचारी	भापा	कमल													
३५	पद्मा पोखरेल	म	कर्मचारी	भापा	कमल													
३६	सोनिता शर्मा	म	कर्मचारी	भापा	कमल													

३६ | विद्या शर्मा विद्यालय कर्मचारी
३८ उम्वर शर्मा, लेखराम परियोजना विद्या

अनुसूची नं २

तालिका नं १ का प्रत्येक सूचक अनुसार प्राप्त अङ्क तथा प्रमाणको आधार)
लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको मूल्याङ्कनका सूचक र मापनका अवस्थाहरू

नोट: मुल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अंक, मध्यम अवस्थालाई ०.५ अंक र अति कमजोर अवस्थालाई ० अंक दिनु पर्नेछ। तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा १, ०.५ र ० अंक पाउने अवस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ। यी सूचकमा गरिने मूल्याङ्कन सामुहिक मूल्याङ्कन हो। समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सोको अवस्थाबारे सहमतिमा अंक प्रदान गर्नु पर्नेछ।

सिन	मूल बिषय	सहायक बिषय	अङ्क सूचक नं	सूचक	सूचक को अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणीकरणको आधार	
१	नीति, कानून, योजना २०	नीति र कानूनमा समावेशिता सहभागिता	८	१.१.१	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरे नगरेको ।	०-१	०	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रूपमामात्र समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन र सहभागितामूलक हुने नगरेको ।	स्वीकृत नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू स्वकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरू सम्बन्धित निर्णय फाइलहरू कार्यटोली निर्माण नभएको

२			१.१.२	स्थानीय तहले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा वा विश्लेषण गरि सुनिश्चित गर्ने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे हरेक दस्तावेजमा लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे आँसिकरूपमा (केही दस्तावेज) मात्र लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको	स्थानीय तहले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको सम्बन्धमा कुनै दस्तावेज उपर लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने नगरेको	नीति, कानून, योजना का दस्तावेजहरू कार्यपालिकाका छलफल तथा निर्णयहरू
३			१.१.३	स्थानीय तहको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू समावेश भए/नभएको ।	०-१	१	स्थानीय तहको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू समावेश भएको ।	स्थानीय तहको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू आँसिक रूपमामात्र समावेश भएको ।	स्थानीय तहको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू समावेश नभएको ।	स्थानीय कानून, नीति आवधिक र वार्षिक योजना सम्बन्धी दस्तावेजहरू स्थानीय राजपत्र

४			१.१.४	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलगगै नीतिहरू छन् / छैनन् ? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरे/नगरेको ।	०-१	०	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलगगै नीति भएको र यस्तो नीति, स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरेको ।	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलगगै नीति भएको तर स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था नगरेको ।	महिला र पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास, सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलगगै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरेको ।	लैससास तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने नीति दस्तावेज स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकाहरू स्थानीय राजपत्र
५			१.१.५	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्ग लगायतमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने प्रावधान राखिएको / नराखिएको ।	०-१	१	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्ग लगायतमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने प्रावधान राखिएको ।	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्गमा लगायत हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने सिमित प्रावधान मात्र राखिएको ।	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला, किशोरी, बालिकाहरू तथा लक्षित वर्गमा लगायत हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान नराखिएको	स्थानीय । ऐन, नियम, कार्यविधिहरू र तिनको लैससास दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेज स्थानीय राजपत्र ।

६			१.१.६	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए / नमिलाएको ।	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहि अनुरूप कार्यान्वयन हुने गरेको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमाणित कागजातहरू महिला तथा वञ्चितीमा परेका समुदायहरूको स्वयम भनाइहरूको दस्तावेज
७			१.१.७	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहे । नरहेको ।	०-१	१	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहेको र सो को कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधानमात्र रहेको तर सो को कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय नीति तथा कानूनमा महिला, पुरुष लगायत लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय नीति तथा कानून, श्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज तथा विवरण
८			१.१.८	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहे / नरहेको	०-१	१	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरू रहेको र सो को कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको तर सो को कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय तहको श्रम नीति तथा कानून, दस्तावेज समीक्षा प्रतिवेदन

९		योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	१.२.१	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश गरे/नगरेको ।	०-१	१	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश गरेको ।	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम रहेको तर सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश नगरिएको ।	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम नरहेको ।	आवधिक योजना, वार्षिक विकास कार्यक्रम लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम लक्ष्य तथा उपलब्धी सम्बन्धी आवधिक प्रतिवेदन
१०				१.२.२	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा सबै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहलाई प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरे / नगरेको ।	०-१	१	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा सबै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहलाई प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको ।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा केहि लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहलाई प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको ।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा कुनै पनि लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहलाई प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने नगरेको ।	वार्षिक बजेट तथा विकास कार्यक्रम महिला तथा लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषण प्रतिवेदन /प्रोफाईल,

११			१.२.१४	स्थानीय तहको योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने गरे, नगरेको र लक्षित समूहले छनौट गरेका योजना प्राथमिकता मा पर्ने गरे / नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहको योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने गरे, नगरेको र लक्षित समूहले छनौट गरेका योजना प्राथमिकता मा पर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने गरेको र लक्षित समूहले छनौट गरेका केही योजनामात्र प्राथमिकतामा पर्ने गरेको ।	स्थानीय तहको योजना पहिचान तथा छनौट गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने नगरेको र लक्षित समूहले छनौट गरेका योजना प्राथमिकता मा पर्ने नगरेको ।	सहभागी सूचीफोटो र वडास्तरबाट छनौट योजना तथा कार्यक्रमको सूची निर्णय पुस्तिका, स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम
१२			१.२.१५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा निरन्तर (सबै योजना तर्जुमाका सबै चरणमा सधैं) छलफल हुने गरेको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा कहिले काहिं मात्र (केहि योजना तर्जुमाका केहि चरणमा, कहिलेकाहिं) छलफल हुने गरेको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल हुने नगरेको	बैठक निर्णय पुस्तिका, बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन बैठक पुस्तिका, स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम
१३			१.२.१६	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए /नगरिएको ।	०-१	०.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार तय गर्ने गरिएको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको ।	महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहको छुट्टा छुट्टै अवस्था देखिने अवस्था विश्लेषण प्रतिवेदन आवश्यकत पहिचान प्रतिवेदन । वार्षिक विकास कार्यक्रम

१४			१.२.६	स्थानीय तहले दीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरे / नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगर्नुको साथै बजेट विनियोजन पनि गर्ने नगरेको ।	दीगो विकासका लक्ष्यहरू स्थानीयकरण गरेको दस्तावेज (नीति, योजना तथा वार्षिक विकास कार्यक्रम)
१५			१.२.७	स्थानीय तहका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरी बने / नबनेको ।	०-१	१	स्थानीय तहका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष / निर्दिष्ट लाभ पुग्नेगरी बनेको ।	स्थानीय तहका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई अप्रत्यक्ष / सहयोगी हुने गरी बनेको ।	स्थानीय तहका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई लाभ पुग्नेगरी नबनेको ।	नीति, योजना तथा वार्षिक विकास कार्यक्रम
१६			१.२.८	स्थानीय तहका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भए । नभएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी दिए / नदिएको ।	०-१	१	स्थानीय तहका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी दिएको ।	स्थानीय तहका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भएको तर ग मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी नदिईएको	स्थानीय तहका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता नभएको र मुख्य कार्यकारी पदको जिम्मेवारी पनि नदिईएको	उपभोक्ता समितिको गठन सम्बन्धी नीति तथा कानून उपभोक्ता समितिको संरचना

१७		बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	१.३.१	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल (विश्लेषण) गर्ने गरिए / नगरिएको ।	०-१	०.५	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल (विश्लेषण) गर्ने गरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित लगायत केहि लक्षित वर्ग र समुदायसँग केहि कार्यक्रममा छलफल (विश्लेषण) गर्ने गरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सबै लक्षित वर्ग र समुदायसँग छलफल (विश्लेषण) गर्ने नगरिएको	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी दस्तावेज लक्षित समुहसँग छलफल भएको निर्णय पुस्तिका
१८				०.३.२	स्थानीय तहमा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए / नगरिएको र सोको कार्यान्वयन भए/ नभएको ।	०-१	१	स्थानीय तहमा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको र सोको कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय तहमा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको तर सोको कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहमा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था नगरिएको र सोको कार्यान्वयन नभएको	वार्षिक विकास कार्यक्रम र लैससास परीक्षण प्रतिवेदन प्रगति प्रतिवेदन

१९				परिक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिए /नगरिएको र सो को कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	१	परिक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरेको र सो को पूर्णरूपमा कार्यान्वयन भएको ।	परिक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश भएपनि र सो को आंशिकरूपमा कार्यान्वयन भएको	परिक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट व्यवस्था हुने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम लैससास परीक्षण प्रतिवेदन प्रगति प्रतिवेदन	
२०				स्थानीय तहको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिए /नगरिएको ।	०-१	१	स्थानीय तहको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिएको ।	स्थानीय तहको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितमा कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम आंशिकरूपमा संचालन गर्न गरिएको ।	स्थानीय तहको वार्षिक विकास कार्यक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गर्ने नगरिएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम लैससास परीक्षण प्रतिवेदन प्रगति प्रतिवेदन	
२१	संस्थागत व्यवस्था २०	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.१.१	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को समानरूपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व भए/नभएको	०-१	०.५	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को समानरूपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व भएको ।	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व भएको ।	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी/कर्मचारी) को ३३ प्रतिशत भन्दा पनि कम प्रतिनिधित्व भएको ।	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा रहेका (पदाधिकारी/कर्मचारी) को नामावली

२२				स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिए/नलिएको र सो बमोजिम कार्यान्वयन भए/नभएको	०-१	१	स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिएको र सो बमोजिम कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति लिएको र सो बमोजिम कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय लगायत लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रणनीति नलिएको ।	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको सम्बन्धी नीति, कानून र पदपूर्ति सम्बन्धी निर्णय - अभ्यास सम्बन्धी दस्तावेज
२३				स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धीत लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरे/नगरेको ।	०-१	०	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धीत लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धीत लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि आंशीक रूपमा समावेश भएको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धीत लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको साथै महिला संवेदनशील कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समावेश नगरि भए कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	संस्थागत व्यवस्था (सेवा प्रदान गर्ने रणनीति, कार्यनीति, सेवा प्रवाह सम्बन्धी दस्तावेज) संगठन संरचना, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सेवाग्राहि सन्तुष्टि सर्वेक्षण आदि ।

२४				२.१.४	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिए/नलिएको तथा उक्त नीति कार्यन्वयन गरिए/नगरिएको ।	०-१	०.५	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको तथा उक्त नीति कार्यन्वयन गरिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको तर उक्त नीति कार्यन्वयन नगरिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायलाई पहिलो प्राथमिकता दिई सबैलाई समान अवसर प्रदान गर्ने गरी सकारात्मक विभेदको नीति नलिएको ।	सकारात्मक विभेदको नीति तथा रणनीति दस्तावेज क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन सहभागी छनौटका आधारहरू
२५		कार्यप्रणाली समावेशी	४	२.२.१	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति रहे/नरहेको ।	०-१	०	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति रहेको ।	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति नरहेको ।	महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको कार्यनीति सम्बन्धी दस्तावेज वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन

२६				स्थानीय तहमा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ। छैन ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरे /नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहमा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको ।	स्थानीय तहमा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको ।	स्थानीय तहमा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था नरहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाको व्यवस्था नगरिएको) ।	संगठन संरचना र लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको कार्य निर्देश शर्त र जिम्मेवारी किटान दस्तावेज तथा यस सम्बन्धी निर्णयहरू फोकल पर्सन तोकिएको
२७				स्थानीय तहबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरेको ।	स्थानीय तहबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिला हिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नगरेको ।	स्थानीय तहबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिला हिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता नरहेको ।	आचार संहिता दस्तावेज निर्णय पुस्तिका

२८				२.२.४	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए/नभएको र यस समितिले वडा तथा वस्तिस्तरमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तथा वस्तिस्तरमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरेको ।	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तथा वस्तिस्तरमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको ।	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तथा वस्तिस्तरमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको ।	कार्यान्वयन समितिले सुझाव दिएको दस्तावेज बैठकको उपस्थिति निर्णय पुस्तिका अनुगमन प्रतिवेदन
२९		समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	२.३.१	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहे/नरहेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहेको ।	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहेपनि व्यवहारमा आंशिक प्रतिनिधित्व हुने गरेको ।	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था नरहेको ।	समिति, उपसमिति र कार्यदल गठनको संरचना-दस्तावेज उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका

३०				स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा सक्रियरूपमा भागलिन पाए /नपाएको	०-१	१	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा सक्रियरूपमा भागलिन पाएको ।	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भागलिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिका सुझाव समेटिएको प्रतिवेदन निर्णय प्रमाणिकरण पुस्तिका
३१				स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरे /नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण र सुझाव केहीपनि दिने नगरेको ।	समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू विश्लेषण सहितको अनुगमन प्रतिवेदन

३२				२.३.४	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरे /नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरेको ।	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन आंशिक हुने गरेको ।	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने नगरेको ।	समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू कार्यान्वयन समीक्षा बैठकको प्रतिवेदन वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन
३३		वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	२.४.१	स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा निवारण,महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरी कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	१	स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा निवारण,महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरी कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा निवारण,महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरीएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा निवारण,महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी कुनै पनि कोष स्थापना नभएको ।	आर्थिक ऐन कोष स्थापना सम्बन्धी दस्तावेज कोष संचालन कार्यविधी कोष सम्बन्धी वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम र प्रगति विवरण

३४				२.४.२	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था भएको/नभएको र उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरे/नगरेको ।	०-१	१	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था भएको/नभएको र उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरेको ।	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था भएको तर उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको ।	आदिवासी जनजाति, दलित लगायत अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था नभएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन
३५				२.४.३	स्थानीय तहमा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जन शक्ति लगायत अन्य स्रोत साधनकोलागि बजेटको व्यवस्था भए/नभएको र सो अनुसार कार्य भए/नभएको ।	०-१	१	स्थानीय तहमा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जन शक्ति लगायत अन्य स्रोत साधनकोलागि बजेटको व्यवस्था भएको र सो अनुसार कार्य भएको ।	स्थानीय तहमा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जन शक्ति लगायत अन्य स्रोत साधनकोलागि बजेटको व्यवस्था भएको तर सो अनुसार कार्य नभएको ।	स्थानीय तहमा लैङ्गिक डेस्कको स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक जन शक्ति लगायत अन्य स्रोत साधनकोलागि बजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्था नभएको	वार्षिक विकास कार्यक्रम संगठन संरचना कर्मचारीको कार्यविवरण

३६				२.४.४	स्थानीय तहले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे/नगरेको र कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरे/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको र कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीय तहले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको तर कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीय तहले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगर्नुको साथै कम्प्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम समावेशी सूचना प्रणाली संचालन सम्बन्धी दस्तावेज सो अनुरूप संचालित प्रणाली र प्रणालीको प्रतिवेदन ।
३७		तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	४	२.५.१	स्थानीय तहले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गरेको तर अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	स्थानीय तहले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन नगरेको ।	खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको वस्तुगत विवरण (गाऊं /नगर प्रोफाइल) ।
३८				२.५.२	स्थानीय तहले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरे/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय तहले वडा तथा वस्तीस्तरका समुदायका आधारभूत खण्डिकृत सूचना/तथ्याङ्क संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान एवं छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको वस्तुगत विवरण र नक्शांकन (गाऊं । नगर प्रोफाइल)

३९				२.५.३	स्थानीय तहले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आंशिकरूपमा मात्र आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	स्थानीय पार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्यांक तथा सूचनाको विवरण आवधिक तथा वार्षिक विकास योजना दस्तावेज
४०				२.५.४	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याँक अध्यावधिक गरे /नगरेको	०-१	१	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याँक अध्यावधिक गरेको ।	। स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याँक अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राहीहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याँक अध्यावधिक नगरेको ।	पञ्जिकरण सम्बन्धी अध्यावधिक अभिलेख अध्यावधिक लाभग्राहीहरूको विवरण व्यक्तिगत घटना दर्ता पुस्तिका
४१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	३.१.१	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे/नगरेको र छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन भए/नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए /नआएको ।	०-१	०.५	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आएको ।	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	क्षमता विकास कार्ययोजना, वार्षिक विकास कार्यक्रम, खर्च गर्ने कार्यविधि

४२				स्थानीय तहका पदाधिकारी/कर्मचारी/ लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम लिए/नलिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गरे/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहका पदाधिकारी/कर्मचारी/ लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गरेको ।	स्थानीय तहका पदाधिकारी/कर्मचारी/ लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित नगरेको ।	स्थानीय तहका पदाधिकारी/कर्मचारी/ लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम नलिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित नगरेको ।	तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण सहभागीको छनौट आधार बार्षिक विकास कार्यक्रम
४३				तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिए/नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग भए/नभएको तथा तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिए/नलिएको	०-१	०.५	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग भएको तथा तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिएको	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू समेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग भए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण नलिएको	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता तथा सवालहरू नसमेटिएको र प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग नभएको तथा तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण नलिएको	तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन तालिम म्यानुल तालिम मूल्यांकन प्रतिवेदन तालिम आवश्यकता पहिचान प्रदिवेदन

४४				स्थानीय तहमा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि) मा वजेट विनियोजन भई कार्यक्रम संचालन भए/नभएको	०-१	०.५	स्थानीय तहमा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि) मा वजेट विनियोजन भई कार्यक्रम संचालन भएको	स्थानीय तहमा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि) मा वजेट विनियोजन भएपनि कार्यक्रम संचालन नभएको	स्थानीय तहमा महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदि) मा वजेट विनियोजन नभएको तथा कार्यक्रम संचालन नभएको	वार्षिक विकास कार्यक्रम तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन क्षमता विकास कार्ययोजना तालिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
४५				स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भए/नभएको	०-१	१	स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट जनशक्ति भएको	स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही जनशक्ति भएको	स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने जनशक्ति नै नभएको	विषयवस्तुको जानकारी भएका कर्मचारी/पदाधिकारीको विवरण विषयगत तालिम प्राप्त जनशक्ति विवरण स्थानीय स्तरमा प्राप्त विज्ञहरुको सुची(रोष्टर)

४६			२.१.६	स्थानीय तहमा मानव संसाधन विकास केन्द्र/ शाखा/इकाइको व्यवस्था भए/नभएको र ति निकायमा जनशक्ति व्यवस्था गरे/नगरेको	०-१	०.५	स्थानीय तहमा मानव संसाधन विकास केन्द्र/ शाखा/इकाइको व्यवस्था भएको र ति निकायमा जनशक्ति व्यवस्था गरेको	स्थानीय तहमा मानव संसाधन विकास केन्द्र/ शाखा/इकाइको व्यवस्था भएको तर ति निकायमा जनशक्ति व्यवस्था नगरेको	स्थानीय तहमा मानव संसाधन विकास केन्द्र/ शाखा/इकाइको व्यवस्था नभएको	संगठन संरचना कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण
४७			२.१.७	स्थानीय तहमा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे/नरहेको र सो कार्यक्रम कार्यान्वयन भए /नभएको	०-१	१	स्थानीय तहमा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहेको र सो कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको	स्थानीय तहमा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहेको तर सो कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको	स्थानीय तहमा महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम नरहेको	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन सहभागी छनौटका आधारहरू वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
४८			२.१.८	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटेका वाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारी/ कर्मचारीलाई जानकारी भए/नभएको र सोको अभिमुखीकरण गरे/नगरेको	०-१	०.५	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटेका वाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी/ कर्मचारीलाई जानकारी भएको र सोको अभिमुखीकरण गरेको ।	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटेका वाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारी/ कर्मचारीलाई जानकारी भएको तर सोको अभिमुखीकरण नगरेको ।	महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटेका वाह्रवटा प्रतिवद्धताका सम्बन्धमा स्थानीय तहका पदाधिकारी/ कर्मचारीलाई जानकारी नभएको र साथै सोको अभिमुखीकरण पनि नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण समुहगत सर्वेक्षण प्रतिवेदन

४९		अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३.२.१	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरे/नगरेको	०-१	१	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरेको	महिला विरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने केहि कार्यक्रमका लागि मात्र बजेट विनियोजन गरेको	महिला विरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने कुनै पनि कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन नै नगरेको	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
५०				३.२.२	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाऊ /नगरपालिका घोषणा गरे/नगरेको र महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिए/नलिएको	०-१	०.५	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाऊ /नगरपालिका घोषणा गरेको र महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको तथा महिला हिंसाका घटना नघटेको	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाऊ /नगरपालिका घोषणा गरेको र महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको तर महिला हिंसाका घटना गत वर्षको तुलनामा कम घटेको ।	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाऊ / नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटनामा गत वर्षको तुलनामा कमी नआएको	लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाऊ /नगरपालिका घोषणा गरेको मिति महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति न्यायिक समिति र स्थानीय प्रहरीमा महिला हिंसा सम्बन्धी उजुरी दर्ता संख्या तथा सो सम्बन्धी वार्षिक प्रगति विवरण
५१					३.२.३	स्थानीय तहले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरे/नगरेको	०-१	१	स्थानीय तहले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरेको	स्थानीय तहले महिला विरुद्ध हुने केही हिंसा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरेको	स्थानीय तहले महिला विरुद्ध हुने हिंसा निवारण गर्ने कुनै पनि कार्यक्रमहरू संचालन नगरेको

५२				स्थानीय तहले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	स्थानीय तहले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन केही कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।	स्थानीय तहले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
५३		कानूनी साक्षरता	४	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, स्थानीय तहले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरे/नगरेको	०-१	१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, स्थानीय तहले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरेको	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूमध्ये आंशिकरूपमा मात्र अभिमुखीकरण गरेको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, स्थानीय तहले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको सम्बन्धमा कुनै पनि अभिमुखीकरण नगरेको	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण अभिमुखीकरण कार्यक्रमको विषयवस्तु

५४				स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्य,सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका विषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण गरे /नगरेको	०-१	१	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्य,सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका विषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण गरेको	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्य,सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखमध्ये केहीलाई मात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका विषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण गरेको	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्य,सभाका सदस्य र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत कसैलाई पनि कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समस्या समाधान लगायतका विषयवस्तु उपर अभिमुखीकरण नगरेको	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण अभिमुखीकरण कार्यक्रमको विषयवस्तु
५५				स्थानीय तहका प्रत्येक वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) संचालन भए/नभएको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहका प्रत्येक वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) संचालन भएको ।	स्थानीय तहका केहि वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) संचालन भएको ।	स्थानीय तहका कुनैपनि वडामा महिलाको लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) संचालन नभएको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरूको विवरण अभिमुखीकरण कार्यक्रमको विषयवस्तु

५६				स्थानीय तहमा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) बाट उनीहरु लाभान्वित भए/नभएको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहमा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) बाट ८०% भन्दा बढी सहभागीहरु लाभान्वित भएको ।	स्थानीय तहमा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) बाट ५०% भन्दा बढी सहभागीहरु लाभान्वित भएको ।	स्थानीय तहमा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, मानव बेचबिखन, छाउपडी प्रथा, यौनहिंसा, आदि) बाट ५०% भन्दा कम सहभागीहरु लाभान्वित भएको	तालीम पूर्वको परीक्षा (pre test) र तालीम पश्चात परीक्षा (post test) प्रतिवेदन वार्षिक विकास कार्यक्रम तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहभागीहरुको विवरण अनुशिक्षण कार्यक्रमको विषयवस्तु
----	--	--	--	---	-----	-----	--	--	---	---

५७		विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	३.४.१	स्थानीय तहले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श गरे/ नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान राखे/नराखेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श गरेको र यस्ता दस्तावेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान राखेको ।	स्थानीय तहले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श गरेको तर यस्ता दस्तावेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नराखेको ।	स्थानीय तहले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयारी गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायसँग परामर्श नगर्नुका साथै यस्ता दस्तावेजमा उक्त वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नराखेको ।	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यविधि परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति पुस्तिका
----	--	-----------------------------	---	-------	---	-----	-----	---	---	--	---

५८			३.४.२	स्थानीतहमा विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गरे /नगरेको ।	०-१	१	स्थानीतहमा विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गरेको ।	स्थानीतहमा विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखेको तर सो अनुरूप आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण नगरेको ।	स्थानीतहमा विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क नराखनुको साथै आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण नगरेको ।	स्थानीयतहको विपद व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी दस्तावेज विपत प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको खण्डीकृत तथ्याङ्क विवरण तथा नक्शांकन आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरणको सूची ।
५९			३.४.३	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी गराई उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखे/नराखेको ।	०-१	०.५	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी गराई उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी गराएको तर उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा नराखेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायलाई सहभागी नगराउनुको साथै उनीहरूलाई प्राथमिकतामा नराखेको ।	प्राथमिकता दिईएका आधारहरू तथा सहभागी विवरण विपद प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको खण्डीकृत तथ्याङ्क विवरण तथा नक्शांकन वार्षिक विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

६०				३.४.४	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरे /नगरेको ।	०-१	१	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा सधै महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा कहिलेकाहींमात्र महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने नगरेको । ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन कार्यविधि विपद प्रभावित महिला तथा लक्षित वर्ग वा समुदायको खण्डीकृत तथ्याङ्क विवरण तथा नक्शांकन निर्णय पुस्तिका उपस्थिति विवरण
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	--	---	--

६१	सेवा प्रवाह २०	पूर्वाधार विकास	४	४.१.९	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे /नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरेको ।	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान आंशिकरूपमा मात्र हुने गरेको ।	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लागत अनुमान तयार गर्दाका बखत संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने नगरेको ।	लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संबेदनशील संरचनाको स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, तथा लागत अनुमान
----	----------------	-----------------	---	-------	---	-----	-----	---	---	--	---

६२				४.१.२	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरेको ।	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा आशिकरूपमा मात्र महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट निर्माण गरेको ।	स्थानीय तहका भवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट उपयुक्त हुने गरी निर्माण नगरेको ।	लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री / संबेदनशील संरचनाको स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, तथा लागत अनुमान संरचनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरू स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन ।
----	--	--	--	-------	---	-----	-----	--	--	--	---

६३				स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरे/गरेको तथा सो वमोजिम निर्माण कार्य हुने गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरेको तथा सो वमोजिम निर्माण कार्य हुने गरेको ।	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृति दिने गरेको भएतापनि सो वमोजिम निर्माण कार्य हुने नगरेको ।	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लिन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना निर्माण गर्ने प्रावधान सहित स्विकृती दिने नगरेको	स्थानीय तहबाट स्वीकृत ड्रइङ, डिजाइन, तथा नक्शा भवन तथा पूर्वाधार निर्माण सम्पन्न सम्बन्धी स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन १५०० सय वर्गफिट भन्दा बढीको भवनलाई स्वीकृति का लागि निवेदन नआएको
----	--	--	--	--	-----	-----	---	--	---	---

६४				स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदाय सबैलाई समेटेटी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गरेको ।	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई आंशिकरूपमा मात्र समेट्नेगरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन गरेको ।	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई समेटेटी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन नगरेको ।	प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा आयोजनाहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम तथा प्रगति विवरण स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन प्रतिवेदन
६५		प्रजनन् स्वास्थ्य	४	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यन्वयन गरे /नगरेको ।	०-१	०.५	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यन्वयन समेत गरेको ।	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरेको तर सोको कार्यन्वयन नगरेको ।	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था नगरेको	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी स्वीकृत वार्षिक नीति र कार्यक्रम अध्ययन तथा अनुगमन प्रतिवेदन

६६				स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाइ लक्षित गरी अलगगै स्तनपानकक्षको व्यवस्था गरे नगरेको र सो को कार्यन्वयन भए/नभएको ।	०-१	१	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाइ लक्षित गरी अलगगै स्तनपानकक्षको व्यवस्था गरेको र सो को कार्यन्वयन समेत भएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाइ लक्षित गरी अलगगै पनि र सो को कार्यन्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाइ लक्षित गरी अलगगै स्तनपानकक्षको व्यवस्था नगरेको ।	अलगगै स्तनपान कक्षको व्यवस्था स्तनपान कक्ष संचालन सम्बन्धी निर्णय शाखागत कार्य विवरण अनुगमन प्रतिवेदन
----	--	--	--	---	-----	---	---	--	---	---

६७				परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ्य लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू (सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरूको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तन क्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने लगायतका विषयहरू) संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ्य लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू सवै वडाहरूमा संचालन गरेको ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ्य लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केहि कार्यक्रमहरू केहि वडाहरूमा मात्र संचालन गरेको ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ्य लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनै पनि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन सम्पन्न कार्यक्रम संख्या, पटक तथा सहभागी संख्या, कार्यक्रम संचालन स्थल समेत देखिने गरि तयार गरेको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
----	--	--	--	--	-----	---	---	---	--	---

६८				४.२.४	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था गरे/नगरेको तथा सोको कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	१	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वयन पनि गरेको ।	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था गरेता पनि सोको कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला, आर्थिकरूपले विपन्न घर परिवार लगायत लक्षित समुहको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्था नगरेको	आवधिक तथा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
६९		शिक्षा कार्यक्रम	४	४.३.१	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाए /नमिलाएको र सो उमेर समुहका सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना भए/नभएको ।	०-१	१	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाएको र सो वमोजिम सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना भएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाएको तर सो वमोजिम सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना नभएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका विद्यालय जाने उमेर समुहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध नमिलाएको ।	विद्यालयमा भर्ना गराउने सम्बन्धी निर्णय विद्यालय जाने उमेर समुहगत विद्यार्थी भर्ना दर अध्ययन प्रतिवेदन

७०				स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समूदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए / नमिलाएको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समूदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समूदायका केही बालबालिकाहरूलाई मात्र दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समूदायका बालबालिकाहरूलाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम संचालन निर्देशिका बालबालिक छनौटका आधारहरू तथा निर्णय कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७१				निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा वजेट र कार्यक्रम भए/नभएको तथा सो अनुरूप कार्यक्रमहरू (जस्तै: अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षा, आदि) कार्यान्वयन भए / नभएको ।	०-१	०	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा वजेट र कार्यक्रम भएको तथा सो अनुरूप कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन भएको ।	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा वजेट र कार्यक्रम भए तापनि सो अनुरूप कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको ।	निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति तथा वजेट र कार्यक्रम नभएको ।	स्वीकृत आवधिक तथा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रगति विवरण कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन निरक्षर महिला सम्बन्धी अभिलेख, सहभागी छनौटका आधारहरू तथा सम्बद्ध निर्णय

७२				विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरि प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्थाको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे /नगरेको	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरि प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्थाको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरि प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्था गरेको तर यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्रा तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, पानीको व्यवस्था, किशोरी छात्राको लागि सेनेटरि प्याड, साबुन लगायत आवश्यक सामाग्रीको व्यवस्था नगर्नुको साथै यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू विद्यालयको वार्षिक योजना स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७३		खानेपानी तथा सरसफाइ	४	स्थानीयतहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था र साबुन तथा स्यानिटाइजर, आदिको प्रवन्ध गरे /नगरेको ।	०-१	१	स्थानीयतहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था र साबुन तथा स्यानिटाइजर, आदिको प्रवन्ध गरेको ।	स्थानीयतहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था र साबुन तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रवन्ध आंशिकरूपमा गरेको ।	स्थानीयतहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सफा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, महिला, पुरुष तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलगगै शौचालय लगायत साबुन तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रवन्ध नगरेको ।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन

७४				४.४.२	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे / नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	स्थानीय तहको आयोजनामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको तर स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागिता हुने नगरेको ।	स्थानीय तहको आयोजनामा वडा वडामा खुला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन सम्पन्न प्रतिवेदन उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी निर्णय र सोमा महिलाहरूको सहभागिताको अवस्था, आदि ।
----	--	--	--	-------	--	-----	-----	--	---	--	--

७५				स्थानीय तहका सबै गाउँ, वस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसावारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे /नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहका सबै गाउँ, वस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसावारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	स्थानीय तहका गाउँ, वस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसावारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम केही गाउँ वस्तीहरूमा मात्र सञ्चालन हुने गरेको ।	स्थानीय तहका गाउँ, वस्ती तथा टोलटोलमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसावारी, कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना लगायत कार्यक्रम कुनै पनि गाउँ वस्तीहरूमा सञ्चालन हुने नगरेको ।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी निर्णय र सोमा महिलाहरूको सहभागिताको अवस्था, आदि । जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमको स्वीकृत बजेट र सञ्चालन प्रतिवेदन, आदि ।
----	--	--	--	---	-----	-----	---	--	---	---

७६				स्थानीय तहका गाउँ, टोल, वस्तीहरूमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिड जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भए/नभएको र ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा हुने गरे /नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहका गाउँ, टोल, वस्तीहरूमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिड जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भएको र ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा हुने गरेको ।	स्थानीय तहका गाउँ, टोल, वस्तीहरूमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिड जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भए तापनि ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा हुने नगरेको ।	स्थानीय तहका गाउँ, टोल, वस्तीहरूमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिड जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत नभएको	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी निर्णय र सोमा महिलाहरूको सहभागिताको अवस्था, आदि ।
----	--	--	--	---	-----	-----	---	--	---	---

७७		स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	४.५.१	स्थानीय तहको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरीबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरी कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरीबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरी कार्यान्वयन गरेको ।	स्थानीय तहको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरीबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरे तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	स्थानीय तहको आवधिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरीबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश नगरेको ।	आवधिक योजना, वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७८				४.५.२	स्थानीय तहले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गरेको ।	स्थानीय तहले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरे तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	स्थानीय तहले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय नगरेको ।	वार्षिक नीति तथा योजना र सम्बद्ध निर्णयहरू वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन

७९				ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधि, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिई सो अनुरूप कार्यक्रम संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	०.५	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधि, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिई सो अनुरूप कार्यक्रम संचालन गरेको ।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधि, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिए तापनि कार्यक्रम संचालन नगरेको ।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, खाद्य प्रविधि, वन, स्वास्थ्य र पूर्वाधार लगायतका विषय सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति नलिएको ।	आवधिक योजना, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण सहभागी छनौटका आधार कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन (प्राविधिक विषय, संचालन अवधि, सामाजिक परिचालक तथा प्राविधिकको संख्या)
८०				गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति रहे/नहरेको र सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन भए/नभएको ।	०-१	०	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति रहेको र सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति रहे तापनि सो अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको ।	गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति नहरेको ।	सहकारी संस्था प्रवर्धन सम्बन्धी नीति वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम र प्रगति विवरण कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन कार्यक्रम अनुगमन प्रतिवेदन

८१	सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०	सुशासन	४	२.१.१	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/ कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने गरेको वा तदर्थ (पटके/स्वेच्छाअनुरूप) निर्णय गरी कार्य हुने गरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/ कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरेको तर सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/ कार्यदलबाट निर्णय नगरी तदर्थ (पटके/स्वेच्छाअनुरूप) निर्णय गरी कार्य हुने गरेको ।	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/ समिति/ कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने नगरी तदर्थ (पटके/स्वेच्छाअनुरूप) निर्णय गरी कार्य हुने गरेको ।	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धनका बिषयमा जारी गरेका नीति तथा कानून सम्बन्धित अधिकारीबाट भएका निर्णयहरू निर्णय प्रक्रिया तथा कार्य जिम्मेवारी सहितको कार्य विवरण
----	----------------------------	--------	---	-------	--	-----	---	---	---	--	---

८२				स्थानीय तहले विधिको शासन प्रवर्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिई सो बमोजिम कार्यान्वयन गरे/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले विधिको शासन प्रवर्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिई सो बमोजिम कार्यान्वयन गरेको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन प्रवर्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिए तापनि सो बमोजिम कार्यान्वयन नगरेको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन प्रवर्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि, भ्रष्टाचार विरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार दिने नीति नलिएको ।	सम्बद्ध कानून, नीति तथा कार्यविधि वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण , व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिति पुस्तिका
८३				महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको/नगरेको ।	०-१	०.५	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय भए तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने नगरेको	स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन

८४				५.१.४	संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरे/नगरेको ।	०-१	१	संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरेको ।	संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन गरे तापनि कार्यक्रम संचालन नगरेको ।	संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरूपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न रकम विनियोजन नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन
८५		उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	५.२.१	स्थानीय तहले नियमितरूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे /नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले नियमितरूपमा संचालित सबै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले आंशिकरूपमा केहि कार्यक्रमको मात्र सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले कुनैपनि कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको ।	सम्बद्ध कानून, नीति तथा कार्यविधि वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिति पुस्तिका

८६				स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरे /नगरेको	०-१	०.५	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने गरेको	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका केही व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको कहिलेकाहीं मात्र उपस्थिति रहने गरेको	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुहका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहने नगरेको	वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिति पुस्तिका
----	--	--	--	--	-----	-----	--	--	---	---

८७				स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट स्थानीय तहले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयनका विषयमा प्रश्न उठ्ने गरे/नगरेको र सोको अभिलेख राखी उठेका प्रश्नउपर स्थानीय तहबाट सम्बोधन हुने गरे /नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट स्थानीय तहले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयनका विषयमा उठेका प्रश्नहरूको अभिलेख राखी सम्बोधन हुने गरेको ।	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट स्थानीय तहले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयनका विषयमा उठेका प्रश्नहरूको अभिलेख राखे तापनि सम्बोधन हुने नगरेको ।	स्थानीय तहले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा लक्षित समुदायको तर्फबाट स्थानीय तहले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सोको कार्यान्वयनका विषयमा उठेका प्रश्नहरूको अभिलेख राखे र सम्बोधन गर्ने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण , व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिति पुस्तिका अभिलेख पुस्तिका गुनासो कार्यान्वयन प्रतिवेदन
८८				स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए /नल्याएको ।	०-१	१	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे तापनि कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत नै नगरेको ।	स्वीकृत आचार संहिता आचार संहिताको पालना सम्बन्धी अध्ययन वा अनुगमन प्रतिवेदन ।

८९		सूचना तथा संचार	४	५.३.१	स्थानीय तहले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरे /नगरेको र महिला, लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिक गरे /नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरेको र महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिक गरेको ।	स्थानीय तहले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने गरे तापनि महिला लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेटका सम्बन्धमा सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक नगरेको ।	स्थानीय तहले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने नगरेको र महिला, लगायत अन्य सबै लक्षित समुहका लागि राखिएका कार्यक्रम तथा सोको बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिक गर्ने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम सार्वजनिक सुनुवाई, गुनासो सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, लेखा परीक्षण , व्यवस्थापन परीक्षण लगायतका प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रतिवेदन कार्यक्रमको उपस्थिति पुस्तिका अभिलेख पुस्तिका
९०				५.३.२	स्थानीय तहले स्थानीय सूचना सबैले बुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरे / नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले स्थानीय सूचना सबैले बुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सूचना प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरे तापनि स्थानीय भाषामा गर्ने नगरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सूचना प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम स्थानीय भाषाका प्रसारित सामाग्रीहरूको अभिलेख कार्यक्रम प्रगति विवरण

९१				स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छापा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सबै माध्यमद्वारा लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गरे/नगरेको	०-१	१	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छापा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सबै माध्यमद्वारा लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छापा लगायत श्रव्यदृश्य मध्ये केही माध्यमद्वारा मात्र लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो, एफ.एम, छापा लगायत श्रव्यदृश्य जस्ता कुनैपनि माध्यमद्वारा लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित नगरेको ।	नीति तथा कार्यक्रम वार्षिक विकास कार्यक्रम प्रसारित सामग्रीहरूको अभिलेख तथा विवरण कार्यक्रम प्रगति विवरण
९२				स्थानीय तहमा महिला लगायत सबै लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको/नभएको ।	०-१	१	स्थानीय तहमा महिला लगायत सबै लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको ।	स्थानीय तहमा महिला लगायत केही लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको ।	स्थानीय तहमा महिला लगायत कुनैपनि लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतनामा वृद्धि नभएको ।	सहभागी तालिम/कार्यक्रम पूर्वको मूल्याङ्कन प्रतिवेदन र तालिम पश्चातको मूल्याङ्कन प्रतिवेदन (Pre test and Post test) कार्यक्रमको प्रभावकारिता अध्ययन प्रतिवेदन । स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन ।

९३		अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	५.४.१	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन सके/नसकेको ।	०-१	१	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन सकेको ।	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट केही लक्षित वर्ग तथा समुदायले मात्र लाभ लिन सकेको ।	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट कुनैपनि लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण प्रतिवेदन कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन कार्यक्रमको प्रभावकारिता अध्ययन प्रतिवेदन
९४				५.४.२	स्थानीय तहले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गरे/नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी सबै कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गरेको ।	स्थानीय तहले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव आंशिकरूपमा मात्र विश्लेषण गरेको ।	स्थानीय तहले संचालन गरेका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कुनैपनि कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण नगरेको ।	स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण प्रतिवेदन कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन कार्यक्रमको प्रभावकारिता अध्ययन प्रतिवेदन कार्यक्रम कार्यन्वयन लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण भएको प्रतिवेदन

९५				स्थानीय तहको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरे/नगरेको	०-१	१	स्थानीय तहको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरेको ।	स्थानीय तहको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत सबै लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा उक्त वर्गसंग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रम उपर कहिलेकाहीं केही कार्यक्रममा मात्र छलफल हुने गरेको ।	स्थानीय तहको समीक्षा बैठकमा महिला लगायत लक्षित वर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा कहिल्यैपनि छलफल हुने नगरेको ।	वार्षिक विकास कार्यक्रम सहभागी छनौटका आधार उपस्थिति पुस्तिका समीक्षा बैठकको निर्णय तथा प्रतिवेदन
९६				अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरे/नगरेको ।	०-१	१	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरेको ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणका केही विषयवस्तुलाई मात्र सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरेको ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार नगरेको ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम

९७		समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	२.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरे /नगरेको ।	०-१	१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा आंशिकरूपमा मात्र सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण नगरेको ।	स्थानीय तहको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम संघ र प्रदेश सरकारका सम्बद्ध नीति तथा कानून र कार्यविधि समन्वय र सहकार्यमा संचालित कार्यक्रमको सुची संघ र प्रदेश सरकारका कार्यक्रममा स्थानीय तहको सहभागिता र समंगलनता सम्बन्धी कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन
९८				२.५.२	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल निर्माण भई कार्यगत छलफल हुने गरे /नगरेको ।	०-१	१	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल निर्माण भई कार्यगत छलफल वर्षमा कम्तिमा २ पटक हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल निर्माण भइ कार्यगत छलफल वर्षमा कम्तिमा १ पटक हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल निर्माण नभएको ।	कानून, नीति तथा कार्यविधि, आदिमा संजाल निर्माण सम्बन्धी व्यवस्था सञ्जाल निर्माणको निर्णय छलफलको निर्णय पुस्तिका

९९				म.प्र.सं.	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरे /नगरेको ।	०-१	१	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का अधिकांश प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का केही प्रतिनिधिहरूलाई मात्र लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरेको ।	लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान नगरेको ।	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम संजालका प्रतिनिधिहरूको विवरण क्षमता विकास तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति
----	--	--	--	-----------	---	-----	---	---	--	--	--

१००				१०-१	०.५	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गरे /नगरेको	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गरेको ।	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरे तापनि कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन नगरेको ।	वार्षिक नीति, योजना, बजेट तथा कार्यक्रम कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रगति विवरण
-----	--	--	--	------	-----	--	--	--	--	--

अनुसूची ३
लैसास परीक्षणका झलकहरू
लैसास परीक्षणमा समुह कार्यमा सहभागिहरू

लैसास परीक्षणमा सहभागिहरू

समुह कार्यमा सहभागिहरू

सामुहिक छलफलमा प्रप्रअ र जनप्रतिनिधिहरू

लैसास परीक्षणमा सूचकगत अंकन गर्दै सहभागिहरू

अनुसूची -४
समीक्षा गरिएका दस्तावेजहरूको नामावली

१. नेपालको संविधान
२. स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
३. कमल गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट पुस्तिकाहरू
४. कमल गाउँपालिकाको सभा तथा कार्यपालिकाका निर्णयहरू
५. कमल गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता स्वमूल्यांकन प्रतिवेदनहरू
६. कमल गाउँपालिकाको वार्षिक समिक्षा गोष्ठीका प्रतिवेदनहरू
७. कमल गाउँपालिकाको विभिन्न कानूनहरू
८. कमल गाउँपालिकाको बालबालिकाको वस्तुगत विवरण, २०७८
९. संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त निर्देशनहरू
१०. कमल गाउँपालिकाको दीर्घकालीन विकास योजनाहरू
११. कमल गाउँपालिकाको लैसास परीक्षण प्रतिवेदनहरू
१२. कमल गाउँपालिकाको सार्वजनिक सुनुवाई लगायतका विभिन्न अध्ययन प्रतिवेदनहरू
१३. स्थानीय तहका लागि लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८